

Türkiye
Kızılay Mecmuası

YÜZ ALTMİŞ ÜÇÜNCÜ SAYI

ON YEDİNCİ YIL

15 1. Kânun 1938

A N K A R A

Bu Sayıdaki Yazılar :

- 1— Ebedî Şef'imiz Atatürk'ün ufulü.
- 2— Reisicümhurumuz İsmet İnönü, hayatı ve eserleri.
- 3— Kızılayın ebedî acısı.
- 4— Kanserle mücadele.
- 5— Kansere karşı alınacak tedbirler.
- 6— Madam Curie ve Beşeriyete hizmeti.
- 7— Florans Nightingal.
- 8— İstanbul Kızılay mümessilliğimizin 5 yıllık faaliyeti.
- 9— Cemiyetimizin felâketzedeler adına hükûmete ve halka teşekkürü
- 10— Bir harp vukuunda memleket gerisinde gaz tehlikesinin derecesi ne kadar olacaktır.
- 11— Fabrika ve sair sanayi müesseselerinde hava ve gaz tehlikesine karşı korunma teşkilâtı.
- 12— Gaz temizleme tatbikatında yapılan kusurlar.
- 13— Herkes bir gaz tehlikesi olduğu zaman ne yapmalıdır?
- 14— Gaz ve maske hakkında dünya haberleri.
- 15— Zehirli gaz ve maskeye dair sorgulara mütehassısımızın verdiği cevaplar.
- 16— Fransızca kısım.

En büyük kaybımız ve ebedî Şefimiz
ATATÜRK

Reisi Cumhuremız İsmet İnönü

Türkiye Kızılay Mecmuası

ANKARA

Telefon Numarası : 3924

İKİ AYDA BİR ÇIKAR

YILLIĞI 1 LİRADIR.

Dercedilmeyen evrak iade edilmez. Makale ve ilânlar Ankarada
KIZILAY MEDMUASI Direktörlüğüne gönderilmelidir.

Ebedî Şefimiz Atatürkün Ufulü

Ebedi Şefimiz Atatürk mecmuamızın intişarına tekaddüm eden 10 Birinciteşrin 1938 Perşembe gün, Milletin kalbinde ebedi matemler, sonsuz acılar bırakarak gözlerini hayata kapamıştır. Fakat Atatürk tam manâsile ölmemiştir. O, bütün milletin, bütün Türk âleminin, hüceyratında yaşayan ebedi bir varlıktır. O, Türklüğün, Türk varlığının tecezzi kabul etmez bir küllüdür. Türkün her nefesi Onu, O Büyük Türk Ata'sını anacak, varlığını var eden O Büyük Türkün adını ilelebed tebcil ve tâziz edecek, O'nun yarattığı milli yollardan, hedeflerden asla inhiraf etmiyecek, refah ve saadet ufuklarına durmadan, dinlenmeden yürüyüp gidecektir.

REİSİCUMHURUMUZ İSMET İNÖNÜ

Hayatı ve Eserleri

Yeni Reısicümhurumuz İsmet İnönü, istisnâî meziyetlerle tanınmış, Türk vatanının en mümtaz, en temiz bir simasıdır. İstiklâl muharebele-
rinde Atatürk'le başbaşa vererek pek çetin şerait altında vatanın istihlâsı
emrinde gösterdiği kudreti askeriye ve sevkulceyşiyesiyle yüksek bir ku-
mandan olduğunu ve kat'î zaferden sonra uzun seneler memleketin siya-
seti dahiliye ve hariciyesini tedvir hususunda izhar ve ibrazdan bir ân
hali kalmadığı, yüksek kıyasetile de büyük bir recülü devlet olduğunu is-
bat etmiştir.

Cemiyetimizin yüksek hâmisı olan İsmet İnönü gibi büyük bir devlet
adamını başında gören milletimizi bu yüksek mazhariyetinden dolayı kut-
lamayı bir vazife biliriz.

Aşağıya yeni Şef'imiz ve Cemiyetimizin ezeli hâmisinin hayatını oku-
yucularımıza bir bilgi olmak üzere dercediyoruz.

Cümhurreisimiz İsmet İnönü'nün hayatı

İsmet İnönü, 25 eylül 1884 de İzmir'de doğmuştur. Babası müteaddit
mahkeme azalıklarında bulunduktan sonra Harbiye Nezareti muhakemat
dairesi mümeyyizliğinde vefat eden Reşit beydir. İlk ve orta tahsillerini
İzmir iptidâî mektebinde ve Sivas askerî rüşdiyesile mülkiye idadisinde
ve lise tahsilini Halıcıoğlu topçu idadisinde bitirerek 1900 de topçu Har-
biye mektebine girmiş ve bu mektepteki muvaffakiyetinden dolayı erkânı
harbiye sınıfına ayrılmış, 906 da topçu erkânı harbiye yüzbaşılığile mek-
tepten çıkmıştır.

Osmanlı İmparatorluğunda meşrutiyetin ilânından bir müddet sonra
(1810) Yemen'deki vaziyetin ıslahı için gönderilen mürettep kuvvetin er-
kânıharbiyesine memur edilmmişti. Orada binbaşılığa terfi etti. (1912)
(Yemen'den döndükten sonra Balkan harbini takip eden sulh müzakere-
leri esnasında Bulgar murahhaslarile müzakereye memur heyetin askerî

müşavirliğinde bulundu. Büyük harp seferberliği sırasında Kaymakam İsmet Bey evvelâ birinci ordu erkânıharbiyesine, Osmanlı devletinin harbe iştirakinden sonra da umumî karargâh birinci şube müdürlüğüne tayin edildi. Bu tayinden bir sene sonra miralaylığa terfi etti. (11 ikincikânun 1915) Cihan harbi sırasında 4 üncü, 20 inci ve 3 üncü kolordu kumandanlığında bulundu. Atatürk'ün 7 inci ordu müfettişi bulunduğu sırada kolordu kumandanı idi. Mütareke devrinde Harbiye nezareti müsteşarlığıla sulh hazırlık komisyonu reisliğinde resmî ve millî vazifelerini hakkile ifa etti.

Atatürk'le beraber

İsmet İnönü'nün şerefli hayatının sonraki kısmı, Büyük Şef'in izinde ve onunla beraber geçer.

Atatürk Samsun'a çıkmadan evvel, 9 uncu ordu müfettişliğine tayin edildiği gün, İsmet beyle millî kurtuluş hareketi kararını konuşmuştu. 20 mart 1920 de Ankara'ya geldi. Miralay İsmet bey, birinci Büyük Millet Meclisine Edirne mebusu olarak girmişti.

Büyük Millet Meclisi onu, Erkânıharbiye reisliğine intihap etti. Birinci İnönü muharebesinde taarruza geçmiş olan düşmanları püskürten ve Kütahya'da çerkes Etem'in hiyanet dolu hareketini ezip mahveden İsmet beyi Türkiye Büyük Millet Meclisi Mirivalığa yükseltti (10 ikincikânun 1921).

İkinci İnönü muharebesinde de, Şef'in takdirini bir kere daha kazanarak düşmanı geri çekilmeğe icbar eden İsmet Paşaya bütün Garp cephesi kumandanlığı verildi. (10 ikinciteşrin 1921). Bu sıfatla Sakarya meydan muharebesinde kumandan, İsmet Paşa idi. Sakarya meydan muharebesindeki mühim hizmetlerinden dolayı İsmet Paşaya, Büyük Millet Meclisi tarafından bir takdirname verildi.

Zaferden sonra

Büyük zaferde, Başkumandanla beraber çalışmasını Türk tarihinin minnetle kaydettiği İsmet Paşa, zaferden sonra ferikliğe terfi olundu. (31 ağustos 1922).

Memleket müstevli düşmandan tamamen kurtarılınca hasıl olan vaziyeti politik tesbit için kurulacak konferansta Türk milletinin menfaatlerini hakkile müdafaa edebilecek zatın da İsmet Paşa olacağına, Millet

Reisi ve Büyük Millet Meclisi kanaat getirdiğinden müşarünileyh 31 ilkteşrin 1922 de Hariciye Vekilliğine intihap edildi ve 6 mart 1924 e kadar bu vazifede kaldı.

Lozan Kahramanı İsmet Paşa

Mudanya konferansından sonra Lozan konferansında Başmuraahas olarak bulunması, (21 ikinciteşrin 1922-1924 temmuz 1923) bir devreye tesadüf eder. Türk istiklâlinin enternasyonal vesikası olan Lozan anlaşmasındaki değerli varlığını, Şef'in şu telgrafında, en büyük ağızdan dinliyebiliriz:

«Millet ve hükûmetin Zatiâlilerine tevcih etmiş olduğu yeni vazifeyi muvaffakiyetle itmam buyurdunuz. Memlekete bir silsile müfit hizmetlerden ibaret olan ömrünüzü bu defa tarihî bir muvaffakiyetle tetviç ettiniz. Uzun mücadelelerden sonra vatanımızın sulh ve istiklâle kavuştuğu bu günde parlak hizmetiniz dolayısıyla Zatiâlinizi ve mesainizde size yardım eden bütün heyeti muraahasâ âzasını müteşekkirene tebrik ederim.»

Cümhuriyetten sonra..

Cümhuriyetin ilânının ertesi günü, (30 ilkteşrin 1923 de) Hariciye Vekilliği uhdesinde kalmak üzere cümhuriyetin ilk Başvekili oldu. Bir sene kadar sonra (22 ikinciteşrin 1924) de üç aylık bir fasıladan sonra, tekrar Başvekil oldu ve bu vazifeyi 26 eylül 1937 ye kadar muvaffakiyetle ifa etti.

Ebedî Şef'imiz Atatürk'ün 10/11/1938 perşembe günü üfulü üzerine 11/11/1938 cuma günü cemiyetimizin yüksek hâmisî İsmet İnönü Meclisin mutlak ekseriyetile Reisicümhur intihap edilmiştir.

Kızılâyın Ebedî Acısı

Yazan: Dr. Münip Hayri ÜRGÜBLÜ

I

Türk milleti şu iki tarihi hiç bir zaman unutmayacaktır: Bunlardan birisi 29. 10. 1923 dür. Diğeri ise 10.11.1938 dir. Cümhuriyetin ilânı tarihi ile Atatürk'ün ölüm günü birbirile kör düğüm olarak bağlıdır. İkinci tarih birinciye tekaddüm etseydi prensip itibarile halkın hâkimiyetini ilân eden rejimimizin mevcudiyetine imkân yoktu. O rejim neler pahasına ve nasıl kurulmuştur? Bunu iyice anlamak için 1856 tarihli Berlin muahedenamesinden itibaren beynelmilel hâdiseleri takip etmek lâzımdır. Fakat bir mecmua yazısının dar çerçevesi buna manidir. Zaten yalnız İstiklâl savaşının nasıl mahrumiyet dekoru içerisinde başarıldığını hatırlamak kâfidir. Dünyaca tanınmış bir Hukuk Profesörünün dediği gibi: «Umumî Harpden sonra her yer yanmış, yıkılmış bir haldedir. Yer yer alevler tütüyor; harabeler üzerinde felâket rüzgârları esiyor. Denebilir ki Güneş şimdiye kadar bu derecede kanlı ve alevli levhalar üzerine doğmadı. Bu harp insanlığa milyonlarca kişinin hayatı pahasına mal oldu. Bir evde ya oğlunu kaybetmiş bir ana ve boynu bükük yetim bir çocuk veya göz yaşı döken bir dul kadın var ve bazan bir evde bunların üçü de var ve bunların üçünün ahu feryadı var.»

Profesör tek mil insanlık bakımından harbin neticesini tasvir etmiştir. Türk vatanının her köşesinde aynı savaştan çıkıldıktan sonra aynı yokluklar ve yoksulluklar hem de daha feci bir surette göze çarpıyordu. Bu da tabii idi. Zira Umumî Harbe kadar hep savaşmak zorunda bırakıldık. Bütün bu vaziyetler Türk milletini yormuş ve vatanın manzarası diğer ülkelere nazaran daha acı ve kanlı olmuştu. Bu halde iken Sevr muahedenamesi yapıldı. Bunu da Osmanlı padişah ve hükûmeti isteye isteye kabul etti ve imzaladı. Onlar için bu vaziyet tatmin edici idi. Zira sarayın hudutları ve sadaret sandalyesi masun kalıyordu.

Burada Sevr muahedesinin hukukî tahlilini yapacak değilim. Yalnız bu muahede bir şeyi unutmuştu. Unutulmaması icabeden en mühim şe-

yi unutmuştı. O da bu vatanın Türk toprakları olduğu idi. İşte bugün ölümüne ağladığımız Atatürk Türk milletinin başında ve onunla beraber bu nisyanı gömdü ve bahsettiğimiz harabeler üzerinde Sayın İsmet İnönü'nün dediği gibi: «Menabii bol, müdafaa vasıtaları mebzul, hür, yeni ve adı da Türkiye olan bir Vatan kurdu».

II

İleri görüşlü âmme hukuku telâkkisine göre modern Devlet, mutlak hâkimiyet esasından ziyade kolaborasyon mefhumuna dayanmaktadır. Bu yüksek fikir son zamanlar iktisadî görüşlerinin tecellisinden doğmuştur. Fakat bu zarureti ferdle Devletin mütecanis bir surette kaynaşmasının hakikî faideyi temin eden esaslı bir birlik olmasile de ifade edebiliriz. Devlet âmme hizmetine dahil sahalarda doğrudan doğruya alâkadar ve bizzat vazife başındadır. Bir camianın bütünlüğünü alâkadar eden ve onun hayrına matuf teşebbüsler karşısında Devletin bu alâkası tabiidir ve randımanlıdır. Bahsettiğimiz âmme hizmetlerinin başında Kızılay teşekkülünün hikmeti mevcudiyetini teşkil eden işler de gelmektedir. Sulhde ve harpde bütün bir milletin sevgi ve saygısına lâyık bir şefkatle çalışan ve musibet zamanlarında ise âdeta tek teselli menbai olan Kızılay, bünye ve mahiyeti itibarile her türlü tevkire, tavsiyeye ve ilgiye cidden lâyıktır. Esasen bu müessese bütün dünyada da istihkak kesbettiği yüksek mevki elde etmiştir. Hukuku Düvel kaideleri dahi onun masuniyetini kat'î surette kabul eylemiştir. İsmi geçen müesseseye karşı beynelmilel telâkiler bu tarzda inkişaf edince onun bizim memleketimizde de aynı surette muamele ve hürmet görmemesi mümkün olmazdı.

Ebedî ziyama yandığımız Atatürk Kızılayın bu mahiyetini ve şümülünü olanca genişliğiyle kavradı ve onunla hususî surette meşgul oldu.

Sözümüzün özünü lâyemut Şefin şu hitabile derhal isbat etmek kabildir:

«Kızılay âza adedinin milletin rûstü içtimaisile mütenasip bir dereceye varmasını, bütün milletin bu tenasübü temin etmesini temenni ederim.»

Bu veciz hitapla Şefimiz hem Kızılaya karşı alâka gösterilmesi lüzumunu ifade etmiş ve hem de milletin bu alâkayı gösterebilecek bir rûşde olduğunu da söyliyerek onu bu cihetten de tayib eylemiş ve fakat vazifeye de davet etmiştir. Bu davet üzerinde durulmağa değer önemli bir dava-

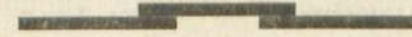
dır. Zira içtimai yardım ve kolaborasyon kabiliyetini göstermiyen millet-
letin zevale mahkûm olmasa bile tekâmülden mahrum olduklarını tarih
bize misallerile öğretmektedir.

Şu halde Türk Milletini teşkil eden ferdler Atatürk'ün bu tavsiyesini
âdeta bir vasiyet telâkki etmeli ve bu vasiyetten hissesine isabet eden kıs-
mı da olanca benlik ve samimiyetle ifa etmelidirler.

Kızılay zaviyesinden Atatürk'e karşı olan ödevimizi ancak bu tar-
za hareketi bütün bir istek ve canlılıkla yerine getirebildiğimiz takdirde-
dir ki, Ulu ölünün ruhunu şad etmiş oluruz.

Türk Milleti, sen sağ ol derken bu mukaddes vazifeyi de hatılatıyo-
ruz.

Dr. Münib Hayri ÜRGÜBLÜ
Sümer Bank Hukuk Müşaviri

K I Z I L A Y A

â z a o l u n u z

O,

Karagün

dostudur.

Kanserle Mücadele

Yazan: Prof. LIPMANN

**İstanbul Üniversitesi Kadın hastalıkları
ve Doğum Kliniği Ordinaryüsü**

Diğer bütün memleketlerde olduğu gibi Türkiyede de bir (Kanser haftası) tesis edilmiştir. Bu müddet zarfında ilmî konferanslarla halkı tenvir etmek suretile bu hastalıkla mücadele edilecektir. Kanser insan uzunun bütün âzalarına musallat olabilir. En ziyade memeler ve kadın tenasül uzuvlarını yakalamaktadır. Şayanı memnuniyettir ki elimizde bulunan tıbbî vasıtalar sayesinde bu uzuvlar, vücudun diğer uzuvlarından daha kolayca muayene edilmektedirler.

Vaktinde teşhis edilen kadın kanserleri kabili tedavidirler. Bunu her kadın ve her annenin bilmesi lâzımdır. Hocam büyük nisaiyeci (Erm. Bumm) daima şunu söylerdi. «Eğer kanser bir çürük diş kadar ağrı vermiş olsaydı kadınlar vaktinde doktora koşarlardı. Fakat kanser başlangıçta, yani tedavi edilmesi imkân dahilinde iken katiyen ağrı vermez.»

Bu tehlikeyi düşünen her kadın vaktinde muayene olunmakla tehlikeyi atlatır. Her kadın memesinde hasıl olan düğmecik halindeki teşekkülü farketmelidir. O zaman derhal bir doktorun fikrini alarak bunun kanser mi, yoksa salim bir şey mi olduğunu anlamalıdır. Eğer kadınlar, ağrıların zuhurunu ve daha fena ârazın ortaya çıkmasını bekliyecek olurlarsa tedavi çok geç kalmış olur.

İçeride bulunan kadın uzuvlarının kanseri, akıntı gayri muntazam kanamalar, karın şişmesi gibi âraz ile başlar. Bu devrede kat'iyen ağrı yoktur.

Onun için her akıntı ciddi telâkki edilip hekim tarafından muayene edilmelidir. Kanamaya kadınlar âdetten dolayı alışmışlardır. Fakat kanser kanamaları, gayrimuntazam olmasile, fazla ve şiddetli olmasile diğer kanamalardan ayırd edilir. Ağrı olmasa, kanama şiddetli olmasa bile gayri muntazam bir kanamaya uğrıyan kadınlar kendini hekime muayene ettirmelidir. Bilhassa âdet kesimi devresinde bulunan kadında bu cihet, daha mühimdir. Kanama mikdarı itibarile mühim olmayabilir. Fakat bu kanamanın arkasında henüz tedavi edilebilecek bir devrede olan bir kanser saklı olabilir!

Memleketin en iyi hekimleri dahi, geç müracaat eden bir kanser vakasında muvaffak olamazlar! Her hükûmetin istikbali, kadınların sinesine istinat eder. Sıhhatli anneler sıhhatli milleti yaparlar!

Eğer her kadın kendini, ailesini ve memleketinin istikbalini düşünürse, kendi sıhhatini kontrol ettirmek için hekime müracaat eder. Çok defa doktor bu korkusunun boş olduğunu kendisine söyleyecektir. Fakat daima sıhhatte kalması için sık sık müracaat etmesi lüzumunu da beraber söyleyecektir. Unutmamalı ki vaktinde müracaat eden her kadın kanseri, kabili tedavidir.

Kansere Karşı Alınacak Tedbirler

Yazan: Lûtfi AKSU

Gülhane Klinik ve Mektebi Patoloji Profesörü

Bütün asarile gözlerimizi kamaştıran elektrik nedir? sualine birdenbire cevap veremediğimiz gibi, kanser nedir? sualine de defaten cevap veremeyiz. Fakat mevcudiyeti biliniyor, vücutta ilerlemesi ve istilâ tarzını adım adım takip ediyoruz. Lâkin menşei hakkında halen tamam tebellür etmiş bir fikrimiz yoktur. Kanseri meydana getirmeye sebep olan intanî hastalıklarda olduğu gibi ne bir mikrop ve ne de bir virüstür. Bu sebepten kanseri bulaşıcı bir hastalık gibi telâkki edemeyiz. Kanser ancak hücre içinde vukua gelen değişme neticesi mezkûr hücrenin kanserleşmesiyle meydana gelir. Şu halde kanser bir hücre hastalığıdır. Sebebi hakkında da pek çok nazariyeler varsa da son telâkki fizikoşimik bir prensip olmak ihtimali düşünülebilir. Canlı bir hücre ya teşekkül ederken ve yahut yaşadığı esnada kendisinin dahilinde mevcut olan muvazene buzulursa böyle hücre kanserleşmiş olur. O halde kanser irsî bir hastalıktır. madığı gibi irsî olarak hücrenin kazandığı bir istidattan da mütevellit değildir.

Kanser denince hücre hastalığı demek olduğu neticesine varılır. Onun husulünde iptidai olarak fenalığı yapan âmil de muayyen değildir. Lâkin teşekkül ve ilerleme vasfı ancak iltihabınkine andırırsa da alelâde iltihap; mihanikî mikrobî veya virüsî sebeplerin tesirile, husule gelir. Bu sebepler her hangi suretle bertaraf olunursa hastalık ta geçer. Meselâ firengi, dizanteri gibi ve buna benzer hastalıklar da bu hastalıkları meydana getiren sebep ilâçla mahvedildikten sonra o hastalık ta şifa bulur. İşte ilâçla firengide, dizanteride ve daha buna mümasil hastalıklarda yara ve be-reler iyi olur. Kanserde ise mesele berakistir. Bir kere hücrenin içerisinde değişiklik husule geldi de hücre kanserlendi mi artık onun meydana gelmesine sebep olan meselâ bildiğimiz katran, parafin, devamlı taharrüş ilâ.... gibi muharriş maddeler ve daha bilmediğimiz bir çok sebepler bertaraf edilse de o ilerlemesine devam eder ve civarında hangi uzva rast-

gelirse onu istilâya yeltenir, tedavisi ancak ameliyat, röntgen ve radyomla mümkün olabilir.

İşte kanserleşmiş hücrenin mümeyyiz vasfı budur. Mamafih hücrenin kazandığı bu haslet malûmumuz değildir. Bu haslet te kanserden başka hiçbir marazî tahassülde yoktur.

Kanser, sıcak soğuk her türlü iklimde husule gelir. Bazı memleketlere has kanser sayılmış ise de bunlar o memleket halkının bazı âdetlerinden galat olsa gerek. Meselâ Hindistanda Himalâya eteklerindeki yaylâlarda, Keşmirde fakir halk kangırı denilen kamıştan örme mangallar içinde odun kömürlerini yakarlar ve bunları bacakları arasında taşıyarak ısırırlar. Bundan tevellüt eden yanık nedbelerinde kanser husule gelir. Binaenaleyh buna kangiri kanseri denir; bunun sebebi bu mangalların taşınmasında husule gelen yanıklardır.

Yapılan tetkiklerle Avrupada, Hintte, Japonyada elhasıl Asyanın her tarafında, Amerika ve Avustralyada her nevi kansere tesadüf edildiği anlaşılmıştır.

Müelliflerin önemli tetkikleriyle, kanserin sarî olmadığı da tebeyün etmiştir. Eskilerin zannettikleri gibi kanserli evler kanserli tarlalar da yoktur.

Kanser her yaşta görülürse de 40-60 arasındaki insanlarda ekseriya tesadüf olunur. 60-90 arasında ve kırktan aşağı yaşlarda tesadüf olduğu raddedir.

Kanser zengin, fakir her sınıf halkta görülebilir. Evvelce kadınlarda meme ve rahim gibi uzuvları nazarı itibara alarak onlarda daha fazlaca kansere tesadüf olunacağı zannedilmişse de hali hızırda teşhis vasıtalarının tekemmülü sayesinde her iki cinste de hemen aynı seyirde olduğu anlaşılmıştır.

Bazı hastalıklar bilhassa müzmin taharrüşü mucip olan frengi, verem ve yanık nedbelerinde hücre daima taharrüşe maruz kaldığı için ekseriya kanserlendiğine şahit oluyoruz. Aynı veçhile vücudü daima tahriş edici maddelerle meşgul olanlar: Meselâ ocak temizleyiciler, petrol, tuğla, porselen, katran ve parafin amelelerinde, tentür danelin ve ayna fabrikalarında çalışanlarda kansere çokça tesadüf olunur.

Hafif ve devamlı darbelere maruz kalan hücreler kanserlenebilirler. Velhasıl bu vâdide pek çok misaller söylenebilir. O halde kendimizi kanserden ve onun korkunç âkıbetinden korumak için herkesin aşağıdaki alâmetlere nazarı dikkatini celbederim:

Kanser vücutta ya ur, ya açık yara halinde bir taşkınlıktır. Fakat her yara kanser değildir. Çok defa hastalık başlangıcında ne ağrı ne de ehemmiyetli bir hastalık alâmeti göstermez. Bundan dolayı: Derinin altındaki ve alehusus memedeki her türlü kabarcıklar, düğümler, meme başının büzülmesi ve büyümeye ve şeklini değiştirmeye başlayan şekiller, benler, cilt lekeleri, uzayıp giden kapanmıyan yaralar. Yara ve yanık nederinde görülen taşkınlıklar gibi gözle görülenlerden başka hazimde ve defitabiide görülen intizamsızlıklar, kazuratta, idrarda, kusmada kan, kadınların gayri muayyen zamanda kan zayi etmesi, kanlı ifrazat, cinsi münasebetten sonra kanamalar gibi alâmetleri görünce hemen hekime müracaat etmelidir. Bu hususta fırsatı kaçırmamalıdır. Zira kanser vücuda çabuk yayılır bir derttir.

KIZILAYA AZA OLMAK
insanlık ve
medenilik icabıdır.

Madam Curie ve Radiumun Beşeriyete Hizmeti

Yazan: Üniversite Radyoloji Doçenti
Dr. Muhterem GÖKMEN

Marya Sklodowska 7 ikinciteşrin 1867 de Varşovada bir lise Fizik ve matematik Profesörü olan Sklodowski'nin kızı olarak dünyaya gelmiştir. Annesi de bir kız mektebini idare ediyordu. Beş kardeşinin en küçüğü idi.

Biraderi tanınmış bir hekim olan Dr. Sklodowka elân Varşova hastanelerinde çalışıyor. Bir hemşiresi Pariste doktorluk tahsil etmiş ve Dr. Dluski ile evlenmiştir. Kocasile beraber Karpatlarda mühim bir sanatorium kurmuş ve kocasının ölümünden sonra Mme. Curie'nin arzusu üzerine Varşovada «Marie Sklodowska - Curie radium Enstitüsü» nü kurmuştur. 3 üncü kardeşi Mme Szalay ebeveyninin mesleğinde yürüyor.

Marya Sklodowska 9 yaşında annesini kaybediyor. Lise tahsilini bitirdikten sonra hayatını kazanmak mecburiyetinde olduğundan 17 yaşında muallimliğe başlamıştır. 1891 de biriktirdiği para ile yüksek tahsil yapabilmek için Parise giden Marya Sklodowska (Sorbonne) a talebe olarak yazılıyor. Bidayette hemşiresile eniştesinin yanında oturuyor. Fakat mektebe uzak olmasından dolayı yakın bir yerde bir apartımanın altıncı katında küçük bir oda kir alıyor. Burada yemeğini pişiriyor, işlerini görüyor, bu suretle pek sıkıntılı bir talebe hayatı yaşamağa başlıyor.

1893 de Fizikten Licencée oluyor. Bunu müteakip Becquerel ve Lipmann gibi âlimler yanında çalışmak fırsatını buluyor. 1894 de daha o zaman iyi bir fizikçi olarak tanınan Pierre Curie ile tanışıyor, aralarında ahabplık teessüs ediyor.

Az zaman sonra Pierre Curie'nin izdivaç teklifi Marie'yi çok düşündürüyor. Memleketinden ve ailesinden uzaklaşmak demek olan bu izdivaca karar vermekte tereddüt ediyor. Polonyaya bir seyahatten avdetinde tekrar Curie ile karşılaşılıyor, ve nihayet 1895 senesi 25 temmuzunda evleniyorlar.

Bu esnada 36 yaşında olan Pierre Curie Paris şehri Fizik ve kimya mektebinde hocalık ediyordu. Gelirleri azdı. Karısıyla beraber 3 odalı küçük bir apartımana yerleşiyorlar.

İlmî tetkikata karşı olan müşterek zevklerinden dolayı her cihetçe anlaşıyorlar. Bu suretle hayatlarında bir çalışma ve sadet devresi başlıyor.

1895 sonunda **Röntgen**'in keşfinden sonra Henri Poincaré ziya tesirile fluorescent cisimlerin de Röntgen gibi şua neşredip etmedikleri fikrini ortaya atıyor. Büyük bir Fransız Fizikçisi olan Henri Becquerel de aynı tarzda düşünerek ve çalışarak **Uran**'ı buluyor.

Bu madde siyah kâğıtlarla örtülü olduğu halde bir fotoğraf plâkına tesir ediyor ve Röntgen şuaı gibi bir elektroskopu tahliye ediyor. Bu suretle Henri Becquerel bilâhara Mme. Curie'nin **Radioactivité** ismini verdiği hâdiseyi keşfediyor.

Becquerel'in keşfi Curie'leri çok alâkadar ediyor. O sıralarda fizik doktorasını yapmak isteyen Mme. Curie, **Uran**'ın neşrettiği bu enerjinin nereden geldiğini araştırmayı thèse'i için mevzu olarak seçiyor. Evvelâ Uranium şualarının ionisation kudretini ölçmekle işe başlıyor. Sonraları diğer kimyevî cisimler de aynı tarzda şua verme hassası olabileceğini düşünerek malûm bütün kimyevî cisimleri, madenleri muayeneye başlıyor.

1898 de Uranium gibi hemen aynı kudrette olan **Thorium**'u buluyor. Uranium ve Thorium gibi hususî bir tarzda kendiliğinden şua veren cisimlere **Radio-element** ismini veriyor, ve bu cisimlerin husule getirdiği hâdiseye de **Radio-activité** denmesini teklif ediyor.

Pierre Curie bidayette büyük bir alâka ile karsının tecrübelerini, mesaisini takip etmiş, doğrudan doğruya onun işlerine karışmadan yalnız fikirlerini söylemekle, yol göstermekle kalmıştır. Bilâhara elde edilen şayanı dikkat neticeler üzerine kristaller üzerinde yaptığı travail'ı bırakarak karısıyle sıkı teşriki mesaiye başlamıştır.

Bunu müteakip bir takım madenlerde Uranium ve Thorium'dan çok daha kuvvetli Radio-activité'ye malik cisimler bulunduğunu görüyor. 1898 temmuzunun 18 inde Curie'ler Pechblende madeninde **Uran**'dan 400 defa daha fazla aktif maddeler istihsalı kabil olduğunu neşrediyor. Âlim olduğu kadar vatanperver de olan Mme. Curie bu yeni maddeye istiklâlini kaybetmiş olan memleketine izafeten **Polonium** ismini veriyor. Pierre Curie ve Marie mesailerine devam ediyorlar, ve bir kaç ay sonra **Polonium**'den daha kuvvetli Radio-activité'si olan **Radium**'u keşfediyorlar.

Intéressant olan cihet bu sıralarda Mm. Curie'nin hususî hayatıdır. Bir yandan evinde küçük kızına (1897 de doğan Irène) e bakıyor, yemeğini pişiriyor, ev işlerini görüyorken diğer taraftan da zemin katında bütün sıhhi şeraitten mahrum bir lâboratoire kurarak yorulmak bilmez bir gayret ve büyük bir azimle geceli gündüzlü çalışmasıdır.

O sırada Radium keşfine ait yazıları okuyan herkes bunun mevcudiyetine inanmamıştı. Fakat bir ilim adamı için o güne kadar mevcut nazariyeleri altüst eden bu keşfin izahı, tekemmül etmesi lâzımdı. Bir kimyacıya göre yeni bir cismin mevcudiyetini kabul etmek ancak onu görmek, tartmak, asidlerle muamele etmek ve nihayet atom ağırlığını tayin etmekle kabildi. Halbuki Radium'u gören yoktu. Atom ağırlığını kimse bilmiyordu.

Fizik mekteplerindeki lâboratuvarlarını daha fazla mikdarda madenler üzerinde çalışabilmek için mektebin bir köşesinde metrik bir hangara taşındılar. Bu köhne ve harap yerde bir çok sıkıntılara katlanarak ancak hakiki ilim aşkıyle gaye uğrunda dört sene çalıştıklarını göreceğiz.

Avusturya hükûmeti Radium ihtiva eden St.-Joachimsthal madenlerinden bir kaç ton Pechblende gönderdi.

Karı koca o zamana kadar müşterek mesailerini işin büyüklüğü karşısında ayırdılar. Pierre Curie, üzerine bir fizikçi vazifesini alarak şua-ların hususiyetlerini tetkike başladı.

Marie Curie kimyacı olarak Radio-aktif maddeleri ayırmağa, saf halde elde etmeğe çalışıyordu. Nihayet Polonium ve Radium'un mevcudiyetini göstermek, onları saf bir halde elde etmek için Mr. ve Mme. Curie daha dört sene çalıştılar. 1902 de, yani Radium mevcudiyetini bildiklerinden 45 ay sonra, Marie Curie zafere vasil oldu. Madenlerden kimyevî usullerle Radio-activité'si olan kısımları ayırmağa, teksif etmeğe muvaffak oldu. Cristallisation fractionnée methode'u ile Mme. Curie bir desigram **Chlorure de Radium** elde etti. Atom ağırlığı 225 olarak tesbit edildi. Systematique olarak yeni şuan (Radium'un) hususiyetleri tetkik, ionisation, hararet, fotoğraf noktai nazarından ve biologik tesirleri mütalea edildi.

İlk olarak Alman âlimlerinden Walkhoff ve Giesel yeni madenin Radium'un, fizyolojik tesirleri olduğunu ilân ettiler.

Pierre Curie tehlikeye ehemmiyet vermiyerek kendi koluna Radium tatbik ediyor ve bir müddet sonra burada bir yara husule geldiğini sevinçle görüyor. Bu hususta akademiye verdiği bir notta:

«Üzerine Radium koyduğum cild 10 santimetre murabbai bir satıhta kızarmıştır, yanığa benziyen bu yara hemen hiç ağrılı değildir. Bir müddet sonra ciltteki kırmızılık yayılmağa, şiddetini arttırmağa başlamıştır. 20 gün sonra bir kabuk, arkasından bir yara teşekkül etmiştir. 25 inci gün gri renkte bir santimetre kadar genişlikte derince bir yara kalmıştır.»

Mme. Curie'de madenî bir kutuda kapalı birkaç santimetre radium taşırken buna müşabih yanıklar husule gelmiştir.

Henri Becquerel yeğinin cebinde taşıdığı Radium'u havi bir cam tübden dolayı cildinde bir müddet sonra yanık husule gelmiştir.

Pierre Curie bunun üzerine radiumun hayvanlar üzerindeki tesirini mütaleaya başlamış, hekimlerle teşriki mesai ederek radiumun hasta hücreleri tahrip ettiğini Lüpüs denilen cilt veremi, urlar ve kanser üzerine müessir olduğunu görmüştür.

Bundan sonra tababette radium tedavisi gün geçtikçe mühim bir mevki işgal etmiştir. Halen birçok cilt kanserleri, rahim kanserleri hemanjomlar (damar urları) ve saire tedavisinde fevkalâde muvaffakiyetle kullanılmaktadır. Röntgen tedavisile teşrik edildiği yerler vardır. Halen tek başına veya röntgenle beraber insaniyetin büyük düşmanı olan kansere karşı en kuvvetli silâhımızı teşkil eder.

Radium tedavisine 1910 da Degais'in teklifi üzerine röntgen tedavisine müşabehetinden dolayı - Curie tedavisi de denmeğe başlanmıştır. Radium'un keşfinden Curie'ler maddeten istifadeyi akıllarından bile geçirmemişler, hiç bir menfaat istemeden formüllerini her tarafa yayarak hakiki ilim adamı olduklarını göstermişlerdir.

Keşifleriyle insaniyete bu kadar yüksek hizmet eden Curie'lere 1903 senesinde H. Becquerel ile beraber Nobel Physik mükâfatı verilmiştir.

1911 de Mme. Curie'ye ikinci defa olarak, fakat bu defa kimyadan, Nobel mükâfatı tevcih edilmiş, ve bu suretle keşifleri ve çalışması sayesinde dünyada Nobel mükâfatını iki defa kazanan yegâne şahsiyet olmuştur. Bütün bunlara rağmen Mme. Curie gayet mütevazı bir hoca ve âlim olarak hayatının sonuna kadar mesaisine devam etmiştir.

İnsanî bir hatıra:

Florans Nightingale

Nakleden; Saim UMAR

Kadınlık şefkat ve rikkatinin en yüksek bir timsali olarak doksan senelik uzun hayatını muztarip beşeriyetin elemelerini dindirmeğe, göz yaşlarını durdurmağa, yaralarını sarmağa hasretmiş olan «Florence Nightingale», bu çok necip kadın, ne mesut bir tesadüftür ki, asıl mesleğinin en parlak tecrübelerini memleketimizde tatbika muvaffak olmuş. Daha henüz dünyaca meçhul, harpte hastabakıcılık sanatının başlangıcını (Kırım) harbi dolayısıyla bize yardıma koşan İngiliz ordularile birlikte memleketimize gelmiş, harp cephelerine koşmuş bizzat kendi milletinin başkumandanından gördüğü sui kabul neticesi İstanbula yerleşerek cephe gerisi hastabakıcılık hizmetini Üsküdar'da Selimiye kışlasının bir köşesinde ifaya başlamıştır.

Bu çok muhterem kadının hatırasını taziz için İngiliz Maarif ve Sıhhat Nezaretleri sabık doktoru «Sir George Newman» çok dikkate şayan bir yazısında mumaleyha hakkında aşağıdaki satırları yazmaktadır:

«Florence Nightingale» bugün bütün dünyada bir çok memleketleri, muhtelif millet, ırk, lisan ve dinleri temsil eden Hastabakıcı Hemşireler büyük cemiyetinin ilk ve müsterek bir rabıtası olduğunu iddia, hiç te mübalâğaya atfedilemez. Her kim olursa olsun her hastabakıcı hemşire onun kurduğu ordunun bir neferidir. Onun şöhreti daha ilk hayatında iken bile bir anane ve bir menkıbe olmuştu. Bugün ise bütün insan ailesine ait çok kıymetli bir servettir. İlkönce mensup olduğu memleketin aşkını kazanan bu kadın 12 Mayıs 1820 de Florence'de doğmuş ve 13 Ağustos 1910 da doksan yaş gibi çok ilerlemiş bir sinde Londra'da ölmüştür. Kendisi asıl bir ailedendi, çocukluğu müreffeh bir hayat içinde geçti. Ailesi onun hastalarla, dertlilerle, ahlâk düşkünü insanlar, ruhî malîllerle meşgul olmasına, hastanelerde hemşire olmasına muhalefet ettiler ve onu bu inhimakinden men'e çok çalıştılar. Kırk yaşına kadar münzevî bir

ömür geçirmesine rağmen devletin çok kıymetli hizmetkârı oldu, 1885 tarihinde Üsküdar'daki hastanelerin muzlim salonlarında, tıpkı gençliğindeki inzivasında arayıp bulduğu gibi, nurlu ziya aradı; ve herkes için «Lâmbalı kadın» oldu. Filhakika bu meşhur ismi ona «Longfellow» takmıştı. Bütün uzun ömrünce bu isme bağlanıp kaldı; elinde yağla yanan küçük lâmbası olduğu halde, bu vazifenin ulviyetinden bihaber dolaştı. Yurdundaki tereddütler, şüpheler içinde, Kırım muharebesi esnasında, hastaneler teşkilâtında, hastaların yeni bir şekilde bakımları, sıhhi ıslahat, kadınların bu mesleğe büyük bir mikyasta iştirakleri hakkında her yerde elinde lâmbası çalıştı.

«Florence Nightingale» hayatı üç kısma ayrılabilir: İlk kısmı, gençliği «Kaiserswerth» de, diğer yerlerde talim ve terbiye ve tekâmülle geçer. Muhtarip beşeriyete her ne bahasına olursa olsun yardım etmek için hastabakıcı olmağa azmetmiştir, bunun için «semavî bir davet» e mazhar olduğu iddiasındadır. Hayatının ikinci devresi çok kısa olmakla beraber pek çok şerefliidir. Kırım harbinin devam ettiği (1855-1856) da iki sene zarfında onu bütün insaniyet ve şefkat âlemi «Türkiye'de İngiliz askerî kuvvetleri umumî hastaneleri hastabakıcı «Hemşireler Umumî Müfettişi» olarak tanıdı. Nihayet (1856-1895) seneleri arasındaki hayatının kırk senesini dolduran üçüncü safha gelir; bu devre çok muazzam bir yaratıcı siyasetini muhtevidir. Gerek siyasî noktai nazardan olsun, gerekse tarihî ve ilmî cihetlerden bulunsun içlerinde en küçük bir mübalâğaya yer vermiyen bir azim ve irade kudretiyle çalışarak bu mesleğin müessis ve hakikî yaratıcısı olmuştur.

Zamanın en benam kumandanları, en maruf idare adamları, büyük doktorlar, mühendisler, şairler, din adamları, filozoflar onun dehası karşısında hürmetle eğilerek mesaisine iştirak eylemişlerdir.

«Florence Nightingale» in Kırım muharebesinde üç hasım memleket mecruhlarına karşı gösterdiği şefkati tarih bize nakleylemektedir. Tarihşinas «Kingloke» onun için «Yeni bir kuvvet doğdu» demiş, Profesör Trevelyan ise «Florence Nightingale hakikî bir kuvvet olmuştur, mesaisinin neticesi askerî olduğu kadar sivil askerî hastabakıcılık mesleğini doğurdu,

sahibi meziyet ve tahsil görmüş bir kadın sınıfı yarattı....» sözlerini ilâve etmiştir..

Kırım muharebesi esnasında, Florence Nightingale, hüküm süren teşkilâtsızlık, intizamsızlık ve idaresizliklerle mücadele ederek onların yerine bilgi, salâhiyet ve otorite kuvvetini ikame etti. Bu çok muhterem kadının daha o zamanlar ektiği tohumlar vaktiyle neşvünema bularak bilâhare harp mecruhlarını tedavi ve vefiyat mikdarlarını mühim mikdar da azaltmak suretile (1914-1918) Umumî Harbinde çok mühim semereler vermiştir.

«Florence Nightingale» içtimâî muavenet işinde oynadığı rol, bu hususta yaydığı teşkilât ve ıslahat da harp mecruhları, hastaları için yaptığından daha az mühim değildir. Bu çok büyük kadın, bugün sulh Kızılaycılığı, sulh Kızılhaççılığı namı altında bütün medenî âlemin bu namdaki teşkilâtlarını şiddetle alâkadar eden içtimâî muavenet esaslarını kuranların da başında gelmektedir. «Infèrmières visiteures» namındaki ziyaretçi hemşireler mesleki de kısmen olsun onun eseridir.

Gençlik:
Kızılray Kurumu Neşriyatından
Yıllık ve Broşürleri
OKUYUNUZ...

İstanbul Kızılay mümessilliğimizin 5 yıllık faaliyeti

Mmessillięe merbut 11 kaza şubesinden sekizi cümhuriyetin son beş senesi zarfında aşığıdaki faaliyetlerde bulunmuş ve zikredilen yardımları yapmıştır.

Teşkilâta giren sekiz kaza şubesi beş sene içinde 19437 âza kaydetmiş ve âza aidatı olarak 39485,98 kuruş tahsil etmiştir.

Cemiyet menfaatine 150 defa balo, danslı çay, müsamere, deniz gezisi, sünnet düğünü tertip etmiş ve 3000 den fazla çocuğu sünnet ettirmiştir.

Keza muhtelif yardımlar için 6494 lira sarfedilmiş ve 1255 çocuğa elbise yapmıştır. Beş yıl içinde 850 veremliye bakmış, 1325 hastayı hastahanelere göndermiş ve ayrıca Kızılaya ait hastahannede 11546 hastayı tedavi ettirmiştir.

937 senesinde İstanbulda yapılan tifo mücadelesine iştirak etmiştir. Yine beş yıl içinde yardıma muhtaç vatandaşı muhtelif surette yardım yaparak onların ızdıraplarını dindirmiştir.

1935 den 1938 e kadar her ders yılı fakir okul çocuklarına yemek temin ederek 24870 lira sarfetmiştir. Bu faal teşkilâtımızın faaliyetlerine ait resimler kısmı mahsusumuzdadır.

Cemiyetimizin felâketzedeler adına hükûmete ve halkâ teşekkrü

19/4/1938 tarihinde Yozgat, Kırşehir vilâyetleriyle Keskin kazası ve havalisinde vukua gelen zelzeleden evleri hasara uğrıyan köylülerimize Cümhuriyet Hükûmetimizin ve müşfik halkımızın teberrüat suretile ve Cemiyetimiz vedaatile yaptığı yardımların; felâketzedelere acılarını unutturacak kadar değerli bulunduğunu göstermek için, yapılan muavenetin derece ve mahiyeti hakkında malûmat vermeği yerinde buluyoruz.

Felâket vuku bulur bulmaz, hükûmetimiz cemiyetimize (530 bin lira) sayın halkımız da şimdiye kadar yaptığı teberrüat ile (376230) lira ki ceman (906230) lira vermiş bulunuyor.

Bu meblâğın tahminen 250 bin lira kadarı, evleri sahipleri tarafından kabili tamir olacak kadar az hasar görmüş bulunan köylülerimize, derhal nakit ve malzeme tevzii suretile sarfedilmiş, mütebakisi ile de tamamen yeniden inşa olunan köyler vücuda getirilmiştir. Şöyle ki:

Zelzele felâketini takip eden günde, Kızılay Cemiyeti Merkezince, anbarlarında hazır bulunan çadırlardan (4028) adedi derhal zelzele mıntakalarına gönderilerek; evleri yıkılan veya yıkılmak tehlikesine maruz kalan köylülerimiz bu çadırlara yerleştirilmiş, bir taraftan da o ânın icap ettirdiği, muhtelif yardımlar yapılmıştır.

Kızılay Cemiyeti Umumî Merkezi; 15 mayıs 1938 tarihindenberi de, zelzele mıntakaları için seferber bir hale getirdiği, müfettiş ve memurlarından mürekkep teşkilâtını zelzele mıntakasındaki evlerin inşaatına müteallik işlerin ifasına memur eylemiş ve bu teşkilât ile, evleri kısmen harap ve fakat kabili tamir ve iskân olan köylülere, uğradıkları hasar nisbetinde - yukarıda izah olunduğu veçhile - nakit ve malzeme tevziatı suretile muavenet yaptırmıştır.

Evleri tamamen harap olan köylülerimizle, köy tevhidi dolayısıyla sağlam evlerini mahallinde terketmek mecburiyetinde bulunanlara da yenisinden ve plân dahilinde evler yaptırarak kışın açıkta kalmalarının tam zamanında önüne geçilmiştir.

Bu yardım işleri arasında bilhassa kayda şayan olan cihet; biri Keskin kazasında, üçü Yozgat'ta ve kırkı da Kırşehir vilâyetinde olmak üzere (44) köyün, müceddeden yapılan (24) köy halinde tevhidi ve bu köylerde vücade getirilmesi lâzım gelen (2114) evden (2061) adedinin tamamen ikmal edilmiş bulunmasıdır.

Bu hesaba göre gerçi (53) kadar evin inşası - hava müsait gitmezse - belki ilkbahara bırakılacaktır. Fakat bu yüzden hiç kimse açıkta ve evsiz kalmıyacaktır. Her ne kadar (2114) evin inşası listemize ithal edilmiş ise de bu, (2114) evin tamamen harap ve gayri kabili iskân oldukları için değildir. Hattâ bu evlerden (450) adedi tamamen sağlam ve kabili iskândır. Yalnız (44) köyün (24) köy olarak tevhid edilmiş bulunması, eski köylerdeki sağlam evlerin terkini icap ettirmiştir. Binnetice halen evsiz ve açıkta kalmış kimse yoktur.

Kızılay Cemiyeti Genel Merkezi, bu münasebetle de gerek hükûmetimizin ve gerek müşfik halkımızın ibzal buyurdıkları pek yüksek ve kıymetli yardım ve teberrülerinden dolayı felâketzedeler namına en hararetleli teşekkürlerini takdimden derin bir vicdan rahatı duyar.

Bir harp vukuunda memleket gerisinde gaz tehlikesinin derecesi ne kadar olacaktır

Almancadan hülâsaten çeviren:

Kimyager İzzet ERKSAL

Gazmaske Fabrikası Lâboratuvar Şefi

(Başı geçen sayıda)

Harp halinde memleketin hangi kısımlarının hava ve gaz taarruzlarına hedef olacağını araştıralım. Bu hususta İngiliz uzmanlarından Spaight: «Yalnız harp endüstrisi, çelik ocakları, ihtirak maddeleri fabrikaları v.s.. gibi askerî ehemmiyeti olan hedefler taarruza uğrıyacaklardır.» diyor. Fransız uzmanlarından Chamier «Hiç şüphesiz hava harbi şehirlerdeki kadın ve çocukların öldürülmesini gaye edinmiyecektir.» diyor. Fakat başka bir müellif, Armengaud: «Halkın mâneviyatını bozmak için büyük şehirlere ve harp malzemesi inşa edilen yerlere hava taarruzları yapılacak, hususiyle hududun 120 kilometre içerilere kadar olan kısımları, memleket müdafaasını güçleştirmek maksadiyle, en büyük tehlikeye maruz kalacaklardır.» demektedir. Bir diğer uzman da «Hava ve kimya taarruzlarının hedefi büyük şehirler, endüstri merkezleri ve nakil vasıtaları şebekeleridir» diyerek işi hulâsa etmektedir.

Görülüyor ki, hava taarruzlarında en mühim hedefi, harp endüstrisi teşkil edecektir. Fakat harp endüstrisinin hududunu çizmek ne kadar güçtür. Hiç şüphesiz yalnız cephane, top ve tüfenk yapan fabrikaları harp endüstrisi addedemeyiz. Bu sebeple bütün endüstri mıntakalarını ve bütün büyük şehirlerin hava taarruzlarına maruz kalacaklarını kabul etmek lâzımdır.

Şimdi hava taarruzlarında gaz silâhının kullanılıp kullanılmıyacağını inceliyelim. Acaba insanî hislerin tesiri ile, şehirlere karşı kimyevî savaş maddeleri kullanılmaktan çekinilecek midir? Bu suale cevap vermeden evvel, ateşli silâhlar ilk çıktığı zaman insanî addedilmeliklerini, bunları kullanmanın şövalyelik ruhu ile kabili telif görülmediğini hatılatalım. Ve gaz silâhı hakkında meşhur bazı müelliflerin sözlerini hülâsa edelim. Mills: «Gaz, en insanî silâhtır» diyor, «Çünkü diğer silâhlar daha pahalı ve daha az işlenmişlerdir. Gaz harbi, şiddeti hafifletilmek suretiyle yapılabilirdiği halde, diğer silâhlarla yapılan muharebelerde bu müm-

kün değildir. Meselâ gözyaşı getirici gazlar kullanılmak suretiyle, hiç zayıat verdirmeden bir şehrin halk tarafından tahliye edilmesi mümkün kılınabilir.» Gaz öldürmeden maneviyatı bozar diyen bir uzmanla «Gazlar, mermilerden daha az vahşidirler» diyen bir Amerikalı da gaz kullanmanın gayri insanî olmadığı fikrindedirler. Yine bu fikirde olan Prof. Wirth de bir makalesinde şöyle demektedir: «Hiç bir zaman fosgenle zehirlenme beyni veya gözleri delip geçen makineli tüfenk mermisinden daha kötü değildir. Ve bir iperit kabarcığı muhakkak bir mermi parçasından daha az zararlıdır.» Bu sözler gaz silâhının cephe gerisine yapılacak hava taarruzlarında kullanılacağı hakkında hiç şüphe bırakmıyor. Fakat gazlar hangi hedeflere karşı ve ne mikyasta kullanılacaktır?. Bu mesele üzerinde fikirler birbirinden farklıdır. Yalnız tahrip ve yangın bombaları ile yapılacak taarruzlarda, iperitin de atılacağı muhakkak addedilmektedir. Bu suretle şehirde yangın ve tahrip bombalarının zararlarına karşı alınacak tedbirleri güçleştirmek maksadı takip edilmektedir. Bu suretle tayyare meydanlarında, garlarda, fabrika ve seyrüsefer şebekelerinde faaliyeti günlerce durdurmak imkânı hasıl olabilecektir. Diğer taraftan atılacak gözyaşı getirici gazlar ile halk arasında panik çıkarmaya da çalışılacaktır. Prof. Wirt yukarıda bahsi geçen makalesinde: «Bütün memleketlerin askerî uzmanları gelecek harplerde memleket gerisine zehirli gazlar ile yapılacak bir taarruzun teknik bkımdan tamamen mümkün ve tesir cihetlerinden de kat'î olacağını» yazmakta ve «Yakıcı, yıkıcı bombalar ile birlikte zehirli gazların kullanılması en tehlikeli ve kuvveti maneviyeyi en çok bozan bir taarruz olacaktır» demektedir.

Zehirli gazların hayvanlara ve yiyecek içeceği olan tesirlerini inceliyen Prof. Richters de «Mahsul için en zararlı olabilecek zaman hasat zamanıdır. Bu zamanda yapılacak bir iperit taarruzu hasadı muhakkak güçleştirir» demekte ve hayvanların gaz taarruzlarından korunmaları için az tehlikeli mıntakalardaki yeşillikler ve ormanlara küçük küçük sürüler halinde dağıtılmalarını tavsiye etmektedir.

Düşmanın hava taarruzlarında kullanacağı muhtelif gaz miktarları ile ne gibi neticeler elde edebileceğini araştırmak ta faydasız değildir. Düşmanın sivil halkı imha etmek için değil de, yalnız rahatsız etmek, sinirleri gevşetmek, hülâsa cephe gerisinin normal hayatını bozmak, istih-salâtı azaltmak için bir gaz taarruzu yaptığını ve bu taarruzda burun ve boğazı tahriş edici gazlardan Klark II kullanıldığını kabul edelim. Eğer 1 metre mikâbı havada 0,25 miligram Klark II bulunursa, bu havayı bir dakikadan fazla - maskesiz - teneffüs etmek imkânsızdır. (Ademi taham-

mül haddi) Şimdi 1 kilometrekarelik bir sahada 25 metre kalınlığında olmak ve yukarıki konsantrasyonda bir Klarklı hava karışığı meydana getirmek için 6 kilogram Klark II kâfidir. Yani 1 kilometrekarelik bir sahaya 6 kilogram Klark II kullanmak suretiyle, o mahaldeki halkın teneffüsü gayri kabili tahammül bir hal alır ve o halk, eğer maskesiz ise, paniğe uğrar. Bazı büyük şehirlerde kilometrekareye düşen insan adedinin çokluğu nazarı itibara alınır, pek az mikdarda gaz kullanmak suretiyle, fazla mikdarda halk tabakalarına yıprandırıcı bir tesir yapmanın mümkün olacağı anlaşılır. Ve yine 1 kilometrekarelik bir saha üzerinde 25 metre kalınlığında hayat için tehlikeli bir gazlı hava tabakası yapmak için 1250 kilogram fosgen kâfidir. Prentiss'e göre her biri 70 kilogram fosgen ihtiva eden yedişer bombayı havi 7 tayyare 1-2 kilometrekarelik bir sahayı metremikâbında 0,5 gram fosgen bulunacak şekilde gazlamak mümkündür. Bu mikdar fosgen ise öldürücü bir tesir yapar. Bu söylediğimiz fosgen mikdarının yirmide biri kadar iperit kullanmak halk üzerinde zararlı bir tesir yapabilmek için kâfi gelecektir.

Bu hesaplar halkın korunma tertibatı almadan bu taarruzlara maruz kaldığına göredir. **Ve bu hesaplar memleket halkının gazdan korunmasının lüzum ve ehemmiyetini riyaî bir kat'iyetle ortaya koymaktadır.**

Acaba halk maskesi halkı ne dereceye kadar korur? Halk maskesi süzgeçleri brombenzil siyanür, klorpikrin ve iperit gibi maddelerin buharlarının 10 gramını emniyetle tutarlar. Maskesiz bir kimsenin hayatı için tehlike olabilecek bir mikdarda iperitin ancak 5000 misli fazlası, halk maskesi takmış bir kimsede bir tesir yapabilir. Brombenzil siyanürün gözlerden yaş getirmeğe başlayan bir mikdarına karşı halk maskesi süzgeçleri 50 000 saat korurlar. Maskesiz bir kimsede gayri kabili tahammül bir tahriş yapacak Klark mikdarının 2000 misli bile halk maskesi takmış bir şahısta hiç bir tesir yapmaz. Halk maskesi fosgenin öldürücü mikdarından 200-400 misli fazlasını tutar.

(İhtar: Bu hesaplar Alman halk maskeleri süzgeçlerine aittir. Kızılayın kabul ettiği Türk halk maskesi tipinin süzgeçleri yukarıki mukavemetlerden çok daha fazla mukavemetlidir. Kızılay Mecmuası: yıl 17, sayı 161 e müracaat).

Şunu da ilâve edelim ki, halk maskesi passif halk içindir. Şehirlerdeki aktif işlerde çalışacak halk, yani gaz içinde, gazlı yerlerde vazife göreceklere korunma kabiliyetleri halk maskelerinden çok yüksek olan harp maskeleri takacaklardır.

Fabrikalarda vesair Sanayi Müesseselerinde hava ve gaz tehlikesine karşı korunma teşkilâtı

Yazan: Dr. Kimyager Nuri Refet KORUR

Fabrikalarda hava ve gaz tehlikesine karşı teşkilât yapmak bütün dünyanın, üzerinde çok ehemmiyetle durduğu bir meseledir. Bir harbin idame ettirilebilmesi için her şeyden evvel sanayie lüzum vardır. Sanayi merkezleri, fabrikalar, imalâthaneler faaliyetlerine devam edemiyecek olurlarsa cephede harp etmekte olan ordunun biraz sonra ne silâhı, ne de malzemesi kalır. Asrımızın harpleri ise malzeme harbidir. Malzemesi noksan olan bir ordu, muvaffakiyet bekliyemez. Bu sebepten dolayı bütün sanayi müesseselerinin, fabrikaların hava ve gaz tehlikesine karşı korunması lâzımdır. Bu sayede bunlar bir harp esnasında dahi durmaksızın çalışabilirler ve mümkün olduğu kadar tam randımanla iş görürler.

Fabrikaların ve sair sanayi müesseselerinin hava ve gaz tehlikesine karşı hazırlanması daha sulh zamanında yapılmalıdır. Harp patlak verdikten sonra alelacele yapılacak teşkilâtın hiçbir kıymeti olmadığı gibi, bu teşkilâtın iyi işleyip işleyemeyeceği de evvelden kestirilemez. Onun için daha şimdiden bütün fabrikalarda muntazam bir metot dahilinde hava ve gazdan korunmak için icap eden bütün hususların temini lâzımdır.

Bütün müterakki memleketlerde bu teşkilât kurulmuştur. Almanya'da 1933 senesindenberi bir plân dahilinde bütün fabrikalar hava tehlikesine hazırlanmaktadır. İngiltere bu sene bir kanunla fabrikaların hava ve gaz tehlikesine karşı nasıl korunulacağını tesbit etmiştir. Belçika 1935 senesinden, Hollanda 1937 senesindenberi bu işlerle meşguldür.

Esas itibarile bir fabrika veya sanayi müessesesinde hava ve gaz tehlikesine karşı kurulacak teşkilât şunlardır:

- 1 — Alârm teşkilâtı,
- 2 — İtfaiye teşkilâtı,
- 3 — Bekçi teşkilâtı,
- 4 — İlk yardım ve sıhhiye teşkilâtı,
- 5 — Gaz keşfi ve gaz temizlenmesi teşkilâtı,

- 6 — Sığınak teşkilâtı,
- 7 — Işık söndürme teşkilâtı,
- 8 — Hususî tamir grupları teşkilâtı.

Halbuki Hollandalılar, bu teşkilâta ayrıca şunları da ilâve etmektedirler: .

- 9 — Kapı ve pencere kapama teşkilâtı,
- 10 — Durması imkânı olmayan makineleri işletme teşkilâtı,
- 11 — Yıkılan veya bozulan sığınakları düzeltme teşkilâtı,
- 12 — Ameleye kaçacakları yerleri gösteren hususî ekipler teşkilâtı.

Şimdi bu teşkilâtların nelerden ibaret olduklarını birer birer tetkik edelim:

I — Alârm teşkilâtı:

Alârm teşkilâtından maksat bir fabrikanın içerisinde bulundurulmuş hususî alârm verici cihazları (düdükleri, çanları, ve saireyi) icabı takdirinde işletecek olan bir teşkilât anlaşılır. Alârm tertibatı fabrikanın öyle bir yerine konulacaktır ki, çalmağa başladığı zaman herkes duyabilsin. İcabı takdirinde bir düdük yerine birkaç düdükten istifade olunacaktır. Bu düdüklerin ve sairenin çıkardığı ses, fabrikada kullanılan diğer düdük ve sairenin çıkardığı sestən bütünü farklı olacaktır. Bunun gibi «tehlike var» işareti ile «tehlike geçti» işaretinin birbirinden tamamen ayrı olması lâzımdır.

Alârm için kullanılan bir canavar düdüğü

Alârm veren teşkilât, iki türlü alârm işareti verecektir. Düşman tayyareleri o şehre yaklaşırken, bunları tahminen (20) dakikalık mesafede

iken şehrin esaslı alârm merkezi, fabrikalara tehlike işaretini mahrem olarak bildirir. O zaman alârm verme teşkilâtı yalnız fabrika müdürüne, iş başlarına ve koruma teşkilâtı âmirlerine yine telefonla mahrem olarak (tehlike 20) işaretini bildirecektir. Bunun manâsı: 20 dakika içinde bir tayyare tehlikesi vardır, demektir. Bu işareti alanlar civara belli etmeksizin bütün tertibatın yerli yerinde olup olmadığını kontrol ederler. Düşman tayyareleri başka bir istikamet alırlarsa bu sayede amelenin beyhude yere telâşa düşmesine mâni olunur. Düşman tayyareleri aynı şehir üzerinde gelmekte devam ediyorlarsa o zaman gelmelerine (10) dakika kala umumî alârm işareti verilir. O zaman derhal bütün alârm işaretleri işlemeğe başlar ve herkes kendisine düşen vazifeyi ifa etmeğe başlar.

II — İtfaiye teşkilâtı:

İtfaiye teşkilâtı, esasen fabrikalarda mevcut olan itfaiye teşkilâtının genişletilmiş bir şeklidir. Ancak bütün fabrika itfaiyesinin maske ve oksijen cihazlarıyla de teçhiz olunması ve bunların bu cihazlar altında yangın söndürebilmeleri şarttır. Bu sebepten dolayı bunların malzeme ile teçhizi ve daha hazarda talim, terbiyeye tâbi tutulması icap eder.

Fabrika itfaiye teşkilâtı maske altında talim yapıyor

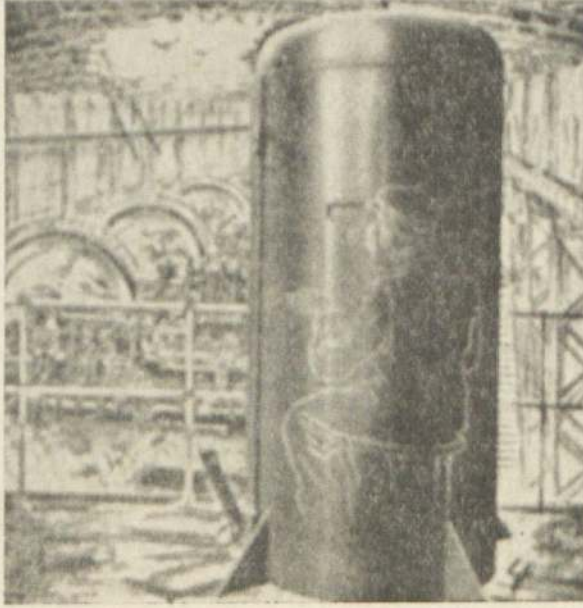
İtfaiye teşkilâtı icabı takdirinde gazlananları taşıyabilmelidir

III — Bekçi teşkilâtı:

Bekçi teşkilâtından maksat şudur: Bir hava tehlikesi haber verilince herkes ya sığınaklara kaçacak ve yahut o civardan uzaklaşacaktır. Halbuki fabrikalarda, muhakkak bazı yerlerde insanların kalması lâzımdır. Bu kalanlar nerelerin gazlandığını, nerelerde yangın çıktığını, nerelerde ana borularının (su, havagazı, ve saire) bozulduğunu tarassut ederek vakti zamanile itfaiyeye, gaz temizleyicilerine, teknik tamir gruplarına haber verecektir. Bundan başka bomboş kalmış fabrikada çapulculuk ve saire gibi hareketlerin önüne geçmeğe çalışacaklardır.

Bunun gibi bazan söndürülmesi imkânı olmayan ocaklar karşısında ve yahut durdurulması kabil olmayan makinelerin yanında adam bırak-

mak mecburiyeti vardır. İşte bütün bu şahıslar evvelden seçilecek ve bunlar hava tehlikesinde dahi fabrikanın muayyen yerlerinde kalarak bekleme vazifesini ifa edeceklerdir. Bu şahısların, düşen bombalardan

Gaz ve hava tehlikesinde dahi yerinden ayrılamıyan bekçiler ve işbaşıları hususî çelik, seyyar sığınaklar içinde kalacaklardır

ve saireden müteessir olmamaları için kendilerine mahsus seyyar sığınaklar içerisinde durmaları lâzımdır. Bu seyyar sığınaklar çelikten yapılmış birer ufak kule şeklindedir. Bazı fabrikalarda tasarruf maksadile bu maksat için kum torbaları kullanılmakta ve bekçiler etrafı kum torbaları ile çevrilmiş bir mahalle sokulmaktadır.

IV — İlk yardım ve sıhhiye teşkilâtı:

Her fabrikada amelesinin mikdarına göre bir sıhhiye sığınağı bulunacaktır. Bu sıhhiye sığınacağının tertibatı ve içindeki malzemesi geçen nüshamızda uzun uzadıya yazılmıştır. Bu sıhhiye sığınacağının içerisinde aynı zamanda gazlıların ve yaralıların tedavisi için tertibat bulunacaktır. Tedavide esas, ilk tedaviyi yapabilmektir. Hava tehlikesi geçtikten sonra imkân varsa hastalar ve gazlılar diğer hastahanelere naklolunur ve an-

cak ağır yaralılar ve gazlılar sıhhiye sığınağında bırakılır. Sıhhiye sığınağının bütün malzemesi de hazardan hazırlanarak sığınağa depo olmuş olmalıdır.

İlk yardım teşkilâtı, icabı takdirinde oksijen cihazları da taşıyabilir

Bundan başka fabrika içerisinde yaralanan ve gazlananları nakletmek için yine fabrika memur ve amelesinin adedine göre hasta taşıyıcı ekiplere ihtiyaç vardır. Bunların iki türlü sedyesi olacaktır. Sedyelerin bir kısmı yaralı ve uçucu gazla gazlananların nakline mahsustur. Diğer sedyeler ise kalıcı gazlarla gazlananları taşımağa yarar. Kalıcı gazlar sedyelere bulaştığı için bu gibi sedyelerle başka hasta ve gazlının nakline imkân yoktur.

Bütün hasta taşıyıcılar maske ile mücehhez olmalıdırlar. Bundan başka kalıcı gazlarla gazlı olanları nakletmek vazifesini üzerine alanlar gaz elbisesi dahi giymeli, buna imkân yoksa hiç olmazsa lâstik çizme, eldiven ve maske ile teçhiz olunmalıdır.

V — Gaz keşfi ve gaz temizleme teşkilâtı:

Gaz keşfi teşkilâtı bir yerde gaz olup olmadığını anlamak için kurulan bir teşkilâttir. Gazların çoğu uçucudur ve bunların tesirleri kısa bir zaman sonra geçer. Birçok gazların hususî kokuları, onları anlamak için en iyi vasıtaadır. Fakat iki gaz vardır ki, bunların muhakkak hususî âlet ve miyarlarla keşfi lâzım gelir. Bu gazlardan biri rengi, kokusu ve lezzeti olmıyan, mermi infilâkından kendi kendine husule gelebilen, kapalı yerlerde toplanabilen karbon monoksit gazı, diğeri ise bir yere bulaştığı zaman orada günlerce, haftalarca kalabilen ve kokusu hafif olduğu için daima burunla anlaşılamıyan iperit gazıdır. Bilhassa iperit her dokunduğu yeri bulaştırdığından, elbiseden ve deriden geçtiğinden düşman tarafından çok kullanılacaktır. İperitle bulaşan yerler, binalar, makineler, malzeme uzun zaman kullanılamıyacağından düşman fabrikaların faaliyeti durdurmak için bunların üzerine daima iperit atmağa çalışır.

Bir fabrikada gaz temizleyici ekipler

Düşmanın attığı gazın iperit olup olmadığını anlamak için elimizde muhtelif miyarlar vardır. İşte gaz keşfi ile meşgul olacak olan teşkilât, gerek karbon monoksit ve gerek iperit gazının bir yerde olup olmadığını tesbit etmek, iperitlenmiş sahayı tahdit etmekle mükelleftir. Bir kere iperitlenmiş saha meydana çıktıktan sonra sıra bunun temizlenmesine gelir. Bu da gaz temizleyici teşkilâtın vazifesidir.

Gaz temizleyici ekipler gaz keşfi hizmetini yapıyor

Gaz temizleyici teşkilât, iperiti temizlemek için icap eden malzeme (kireç kaymağı, lozantin, kloramin ve saire) ile bunları serpmek için icap eden arabalar, püskürücü cihazlar, arazözler, ve saire ile teçhiz olunmuştur. Birçok fabrikalarda basit püskürücü âletler, yahut altı delikli kaplar, bahçe sulamağa mahsus süzgeçli kovalar, sokak süpürgeleri bu maksat için kullanılmaktadır.

Sırf iperitlileri taşımağa mahsus hususî sedyciler ve gaz elbisesi giyinmiş sıhhiye teşkilâtı

Gaz temizleyicilerin kendilerinde ise maskeden başka gaz geçirmez elbiseler, çizmeler ve eldivenler bulunur. Bu elbiseler lâstikten yapıldığı gibi yağlı kumaştan olanları da vardır.

Gaz temizleyiciler ve gaz arayıcıları hakkında şimdiye kadar mecmuamızda birçok yazı çıktığı gibi bugünkü nüshamızda bunların yaptıkları talimlerde görülen esaslı kusurlar da ayrıca dercolumuştur.

Gaz temizleyicilerin mikdarı; fabrikanın ve fabrika sahasının genişliğine tâbidir. Ekseriya bir temizleme ekibi 6 kişiden mürekkeptir. Fabrikanın büyüklüğüne göre bu ekiplerden kâfi mikdarda teşkil olunur.

VI — Sığınmak teşkilâtı:

Bir gaz ve hava tehlikesi olunca fabrika amelesi ya fabrikayı terkederek civara kaçacak ve yahut sığınaklara saklanacaktır. Bir fabrika açık bir yerde kurulmuşsa, amelesinin büyük bir kısmını civara dağıtmak daha doğrudur. O zaman amele maskesini (halkmeskesi yeter) takarak fabrika civarında bulunan kuytu mahallere iltica eder. Halbuki bir fabrika bir şehrin ortasında ise ve amele için kaçacak bir yer yoksa amelenin kaçmasına mahsus sığınaklara ihtiyaç vardır.

Fabrika açık bir yerde dahi yapılmış olsa yine aşağıdaki eşhas için sığınak mecburiyeti vardır:

A— Fabrikada kalmak mecburiyetinde bulunan bekçiler için seyyar sığınaklar.

B— Sıhhiye sığınağı (bu sığınakta hem sıhhiye teşkilâtı bulunur, hem de gazlı ve yaralıları buraya naklölünür).

C— İtfaiye sığınağı.

D— Gaz temizleyiciler sığınağı.

E— Hususî tamir grupları için sığınak.

F— Fabrika müdür ve mühim memurlarının sığınağı (aynı zamanda buradan alârm vermek ve tehlikenin geçtiğini bildirmek mümkün olmalıdır).

Amele için ayrıca sığınaklar yapmak mecburiyeti varsa bunlar için muhtelif noktai nazarlar yürütülebilir: Yapılacak olan sığınakların yer altında yapılması, hazar zamanında depo olarak kullanılması, harp zamanında ise hemen sığınak haline getirilmesi en çok düşünülmüş bir keyfi-

yettir. Bunun yanında son zamanlarda yavaş yavaş bütün dünyaya yayılmakta olan Winkel sistemi kule tarzındaki sığınaklarda fabrikalarda tatbik edilmektedir. Meselâ Almanyada Ruhr havzasında bulunan fabrikalarda bu sistem sığınaklara rastgelinmektedir.

Eğer amelenin bir kısmının veya hepsinin sığınaklara girmesi mecburiyeti varsa sığınakların büyük bir sığınak şeklinde yapılmaktansa 50-100 er kişilik müteaddit sığınaklar şeklinde yapılması daha doğrudur. Çünkü bu sayede sığınaklardan biri harap olacak olursa, hiç olmazsa diğer sığınaklara girenler bundan müteessir olmazlar. Birkaç sığınak yapıldığı surette hangi amelenin hangi sığınağa gireceği, hangi yoldan oraya gideceği daha evvelden ve kat'î surette tesbit olunmalı ve bu husus, yapılacak bir çok talimlerle amelenin hafızasına nakşedilmelidir. Şöyle ki: Bir hava tehlikesi olunca herkes sükûnetini kaybetmeden en kısa yoldan en yakın sığınağa sür'atle gidebilmeli ve bu esnada ne bir panik ne bir kargaşalık olmamalıdır. Herkes ancak kendi sığınağına girmeli, kimse kimsenin yerini almamalıdır. Sığınaklardaki intizamı temin için muhakkak sığınak âmirlerine ihtiyaç vardır. Sığınaklarda kat'î disiplin hüküm sürmeli, herkes yapacağı vazifeyi bilmelidir. Bu hususta bundan sonrakı nüshamızda sığınak disiplini ismi altında bir makale intişar edecektir. Muhtelif sığınak tarzları ve Winkel sığınağı hakkında mecmuamızda şimdiye kadar birçok yazılar yazılmış olduğundan bu hususta fazla tafsilât vermeyi lüzumsuz görüyoruz.

Bütün sığınaklar birbirlerine telefonla bağlı olmalı, tehlikenin geçtiği haberi bütün sığınaklara bildirilebilmelidir.

Bekçilerle sığınaklar arasında kezalik telefon irtibatı bulunmalıdır. Şöyle ki: Herhangi bir bekçi bir mahalle, meselâ bir yangın bombasının isabet ettiğini görecekt olursa derhal telefonla itfaiye sığınağını bularak bu yangını haber verebilmelidir.

VII — Işık söndürme teşkilâtı:

Işık söndürme teşkilâtı, geceleyin vukua gelen bir hava tehlikesinde fabrikanın bütün ışıklarını söndürmekle mükellef olan teşkilâttir. Ekseriya bu iş, elektrik santıralını idare edenler tarafından yapılır. Alârm işaretini duyunca derhal elektrikler kesilir ve ancak ihtiyat lâmbalar yakılır. Bu ihtiyat lâmbalar maviye boyanmış olan ve etrafa gayet az ışık

veren ampullerden mürekkeptir. Bunlar amelenin sığınaklara kaçarken ve sair teşkilât vazifesini üzerine alırken kendilerine yol göstermeğe yarar. Işık kesen teşkilât vazifesini yaptıktan sonra kendisi için ayrılan sığınağa iltica eder.

VIII — Hususî tamir grupları:

Bir hava tehlikesi esnasında düşmanın atmış olduğu bombalar yüzünden harap olan ana borularını bazan gaz tehlikesi altında dahi sür'atle tamir etmek icap eder. Bunun için tamir gruplarına ihtiyaç vardır. Bu tamir grupları maske, oksijen cihazları ve gaz elbiselerile cihazlandırılır. İcabi takdirinde bunlar meselâ iperit gazile bulaşmış bir mahalde bulunan bir boruyu tamir ederler. Bazan içerisinde hava kalmıyacak kadar gazla dolmuş mahallere girerek orada tamirat yaparlar. Harp süzgeçleri bizi havagazına karşı korumadığı için patlamış havagazı boruları ancak oksijen cihazları ile tamir olunabilir.

Kezalik içerisinde fazla gaz dolmuş, yahut içine bir mermi isabet ederek karbon monoksit gazı ile gazlanmış sığınaklarda bulunan insanları ancak oksijen cihazı taşıyanlar dışarı çıkarabilirler. Çünkü maske bu gibi ahvalde bir işe yaramaz. Bazan fabrikalarda sırf böyle içi fazla gazla veya karbon monoksitle dolmuş sığınaklarda bulunan insanları kurtarmaya mahsus (cankurtaran) teşkilâtı vardır. Fakat birçok müesseselerde bu vazife de teknik tamir gruplarına verilmiştir. Kezalik gaz altında çalışarak yıkılmış bir yerin enkazını kaldırmak vazifesi de bunlara aittir.

Teknik tamir grubu o suretle kurulmuş olmalıdır ki bu gruba verilen bütün vazifeleri ifa edebilsin. Bu vazifeler bilhassa su, buhar, havagazı borularının tamiri, elektrik yollarının tamiri, makine tamirâtı, enkaz kaldırılması gibi işlerdir. Binaenaleyh bu grupların bu vazifeyi ifa etmesi için icap eden bütün malzeme ve vasıtalarla teçhiz olunması lâzımdır.

Hollandalıların ayrıca ilâve ettiği diğer teşkilâta gelince; bunlar hakkında şu sözler söylenebilir:

Kapı ve pencere kapatma teşkilâtı, amele arasından seçilen zeki insanlardan kurulur ve bunlar bu vazifeyi yaptıktan sonra kendilerine gösterilen sığınaklara kaçarlar.

Durulması imkânı olmıyan makineleri işletme teşkilâtı, bekçiler veya işbaşlıları tarafından deruhte olunabilir.

Gaz altında tamir yapan teknik tamir gurubu

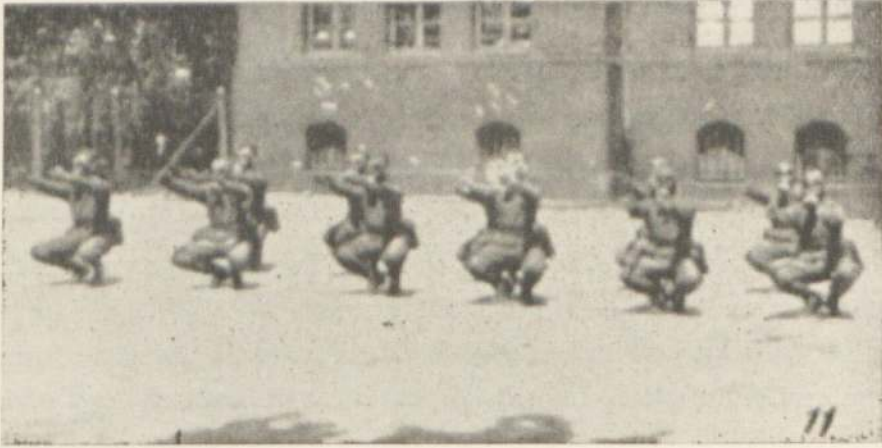
Yıkılan veya bozulan sığınakları düzeltmek teşkilâtına gelince, bunlar teknik tamir grupları tarafından deruhte edilebilir.

Ameleye kaçacakları yerleri gösteren ekiplere lüzum olup olmadığı zamanla meydana çıkacaktır. Yapılacak yalancı alâmlarla amelenin kendiliğinden sığınaklara gidip gidemiyeceği, bunlara ayrıca rehber lâzım olup olmadığı meydana çıkacaktır. Eğer amele kendiliğinden sığınaklara giderken bir kargaşalık vukua geliyorsa bunlara o zaman ayrıca birer amele başı terfik etmek ve bu sayede inzibatı teminetmek icap eder.

Teknik tamir gurubu maske ile mücehhez olarak yıkılmış bir yerin ankazını kaldırıyor

Yapılacak bütün işler herşeyden evvel bir teşkilât meselesidir. Bütün bu ekipler için icap eden şahıslar amele arasından seçilmelidir. Bunlara yapacakları işler evvelden öğretilmeli ve kendilerine muayyen zamanlarda talimler yaptırılarak daima işe hazır bir vaziyette olmaları temin edilmelidir. Bu maksat için seçilecek olan amele mümkün olduğu kadar genç, atik, çevik, sıhhatli, zeki ve çalışkan olmalıdır. Herkes vazifesini bihakkın bilmeli vebir insana verilen vazife sık sık değiştirilmemelidir ki, ileride birkargaşalık olmasın.

Muhtelif ekiplere dahil kimselerin arasına maske altında talim görmesi icap eder

Bir yandan teşkilât yapılırken diğer taraftan malzeme, ikmal olunmalıdır. Malzeme ikmali bir sistem dahilinde yapılmalı ve her sene biraz daha tamamlanarak kısa bir zaman zarfında ikmal edilmiş bulunmalıdır. İcap eden sığınakların kurulması da hazardan düşünülmemeli, sığınak yerine amelenin civara dağılması düşünülüyorsa bu iş de evvelden tekrarr ettirilmeli ve ona göre tertibat alınmalıdır.

Gaz temizleme tatbikatında yapılan kusurlar

Almancadan çeviren: Dr. Nuri Refet KORUR

Almanyada gaz temizleme hizmetini talim etmek için birçok tatbikat yapılmaktadır. Bu tatbikat esnasında en ziyade göze çarpan kusurlar tasnif edilerek neşrolunmuştur. Aşağıdaki yazılar bu neşrolunan broşürden alınmıştır:

1) En çok yapılan kusurlardan biri şudur: Gaz temizleyiciler, daha temizleme işi başlamadan evvel elbiselerini giymiş, maskelerini takmış bir halde beklerler. Hakikatte bu çok yanlıştır. Gaz temizleyiciler ancak pantolon ve çizmelerini giymiş bir halde hazır olmalıdır. Ne vakit kendilerine temizleme vazifesi verilirse o zaman maske takmadan temizlenecek yere kadar gelirler. Ancak gaz tesirine maruz olabilecekleri yerde maske takarlar ve caketlerini giyerler. Aksi takdirde lüzumsuz yere uzun müddet maske ve caket ile beklemek yüzünden kuvvet ve kudretlerini kaybederler ve ciddî ahvalde pek yorgun düşerek kendilerine terettüp eden vazifeyi ifa edemezler.

2) Temizleme işi bittikten sonra elbiseler çıkarılırken, bunları sanki hakikaten gazlanmışlar gibi çok büyük dikkat ve ihtimamla ve bu hususta bilinen kaidelere riayet olunarak çıkarılmalıdır. Halbuki çok kereler tatbikat bittikten sonra gaz temizleyiciler sanki alelâde bir elbise çıkarıyormuş gibi hiç dikkat etmeden soyunmaktadırlar. Tatbikatta iperit yerine bu kokuyu veren zararsız maddeler kullanıldığından soyunurken şüphesiz bir zarar görmüyorlar, fakat «ben yalancı iperit ile çalışırken fazla dikkate lüzum kalmadan elbisemi çıkarırım. Halbuki hakikî ve ciddî ahvalde dikkat ederim» demek çok yanlış bir harekettir. Çünkü talimlerden maksat hakikî ahvalde lâzım gelen dikkat ve mümareseyi elde etmektir. Eğer temizleyiciler dikkatsizliğe alışacak olurlarsa hakikî ahvalde bu dikkatsizliği tekrar ederler.

3) Temizleyiciler elbiselerini çıkarırken pantolon ile çizmeyi birlikte çıkarmak mecburiyetindedirler. Bu esnada çıplak ayak ile yere basıyorlar. Halbuki ciddî ahvalde elbiselerden yere iperit bulaşacağını kabul etmek lâzımdır. Onun için bunlar pantolon ile çizmeyi birlikte çıkardık-

tan sonra ayaklarını yere değil, bu maksat için hazırlanan tahta takonyalara basmalıdırlar.

4) Kireç kaymağı serpmezden evvel muhakkak yeri sulamak lâzımgeldiği bir çok talimlerde unutulmakta veya ihmal edilmektedir.

5) Temizlemek için daima dümdüz ve muntazam arazi seçilmektedir. İlk yapılan talimlerde bu doğrudur; fakat yavaş yavaş temizleyiciler dar, meyilli, üzerinde ot bitmiş ve sair arazide temizlemeyi öğrenmelidirler.

6) Temizlemek için icabeden sular bir çok tatbikatta yangın musluklarından alınmaktadır. Halbuki bir çok ciddi ahvalde hemen gazlanan yerin yanı başında bir musluk bulunmak imkânı yoktur. Bu suretle su nakli ve sulama işleri daima her vaziyete uydurulmalıdır.

7) Çok kereler sulamak için kullanılan hortumlar, kovalar ve saire gazlanmış telâkki edilen arazi üzerine bırakılmaktadır. Halbuki hakiki ahvalde eldeki malzemenin mümkün olduğu kadar gazlarla bulaşmasının önünü almak lâzımdır.

8) Kireç kaymağı serpilirken rüzgâr istikametine hemen hemen hiç dikkat olunmuyor. Çok kereler atılan kireç kaymağı atanın yüzüne gelmekte ve maske gözlüklerini örtmektedir. Hele arkasından serpilen sular da bu camların üzerine gelince gözlükler tamamen gayri şeffaf bir hal almaktadır. Bu vaziyette bulunan gözlüklerin elle silindiği zaman daha fenalaştığı malûmdur. Halbuki daima bu serpme ameliyesinde rüzgâra karşı değil, rüzgâr istikametinde hareket etmek lâzım geldiğini hiç bir zaman unutmamalıdır.

9) Ciddi ahvalde bir çok yerlerde basit püskürme cihazları kullanılabacağı unutulmamalıdır. Bunların en başında dibi süzgeç gibi delinmiş kovalar vardır. Bu kovaların içerisine kireç kaymağı konulmaktadır. Halbuki yapılan tatbikatta kullanılan bu gibi kovaların hiç birisi matluba muvafık değildir. Bir kere delikler çok ufaktır. Halbuki kireç kaymağı gibi oldukça yapışkan bir madde ufacık deliklerden akamaz. Bu deliklerin büyüklüğü 10 milimetre kadar olmalıdır. Sonra bu delikler kovanın altından çivi ile açılmaktadır. Bu yüzden kovanın içinde bir takım tümsekler husule gelmekte ve bu tümsekler de kireç kaymağının akmasına mâni olmaktadır. Bu deliklerin muhakkak bir mak'ap ile açılması ve adedinin tesbit edilmesi icap eder.

10) Bir çok tatbikatta kireç kaymağı yerine daha ucuz olan maddeler kullanılmaktadır. Eğer böyle bir madde kullanılırsa bunun mümkün olduğu kadar kireç kaymağına benzemesi lâzımdır. Meselâ koyu renkli küller ve toprak yanlış kanaat doğurduğu için muvafık değildir. Bilhassa çok ince olan kum ve buna benzer malzeme kullanmak cihazların temizleyebileceği bir sahayı hesap etmek bakımından yanlış neticeler verir. Kireç kaymağı yerine kireç tozu, tebeşir tozu, kaolin veya un kullanılmalıdır. Bazı tatbikatta alçı kullanılmaktadır ki üzerine su konulur konulmaz donan bu madde bir çok müşkülâta sebebiyet vermektedir.

11) Bazı kireç kaymağı püskürme arabalarında püskürme tazyiki yapmak için karbonik asitten istifade olunmaktadır. Halbuki karbonik asit kireç kaymağı üzerinde tahripkâr bir surette tesir eder. Bunun için tazyik edici madde olarak yalnız hava, azot veya oksijen kullanılmalıdır.

12) Bazı tatbikat sonunda o civarda bulunan binaların duvarları, kapıları, pencereleri su ile yıkanmakta ve ondan sonra temizleyiciler oradan savuşup gitmektedirler. Halbuki bu mahaller fazla miktarda gazla gazlanmış iseler yalnız su bunları temizlemeğe kâfi gelmez. Su ile aşağıya doğru inen iperit, suda çok az münhal bulunduğundan, bunun dibine çöker ve su kuruduktan sonra meydana çıkarak bir zehirleme menbaı teşkil eder. Bunun için böyle su birikintileri gaz temizleyiciler tarafından kireç kaymağı ile iyice muamele edilmeli ve ancak bu iş bittikten sonra temizleyiciler oradan ayrılmalıdır.

Herkes bir gaz tehlikesi olduğu zaman ne yapmalıdır

Yazan : Kimyager İzzet ERKSAL

Gazmaske Fabrikası Lâboratuvar Şefi

«Bir hava taarruzunda gaz bombaları atılırsa ne yaparsınız?» Bu suale pek az kimse derhal bir cevap verebilecek vaziyettedir. Belki bazı kimseler böyle bir vaziyeti düşünmüş, ona göre alacağı tedbirler hakkında da bir plân tasavvur etmişlerdir. Fakat hakikati söylemek lâzım gelirse, henüz hiç bir kimsenin havadan yapılacak bir gaz taarruzu hakkında şahsî müşahedesi yoktur. Bu sebeple böyle bir sual karşısında verilecek cevaplar daima yapılacak nazarı düşünüşler üzerine kurulacaktır. Ve bu türlü mülâhazalar, yalnız nazarı bilgi ve lâboratuvar tecrübelerine dayanmaz da, dünya harbinden ve endüstri kazalarından alınan dersler de göz önünde bulundurulacak olursa, varılacak netice o derecede hakikate yakın olur. Gerçi bugün, gaz maskeleri ile gaz elbiseleri ve diğer koruyucu teçhizler ve tertipler bizi zehirli gazlara karşı pek kat'î bir şekilde korumaktadır. Fakat muhakkaktır ki, gazdan tam manâsı ile korunmak için yalnız gaz maskeleri, gaz elbiseleri v. s.. kâfi değildir. Gazdan korunmada unutulmaması ve hele hiç ihmal edilmemesi lâzım gelen bir faktör de «gaz disiplini»dir. Gaz disiplini demek, kısaca, gaz tehlikesi ânında alınacak en doğru vaziyeti bilmek ve alabilmek demektir. Bu türlü manâda bir gaz disiplinine malik olacak vatandaşların sayısını gittikçe arttırmaya çalışmalıyız.

Biz aşağıdaki satırlarda bir gaz tehlikesi halinde herkesin ne yapması lâzım geldiğini hülâsaten yazıyoruz:

1 — Halk maskesini daima beraber taşıyınız.

2 — Yabancı bir koku, bir tahriş duyduğunuz zaman veya şüpheli bir sis gördüğünüz zaman hemen halk maskesini takınız. Derin ve yavaş yavaş nefes almakta devam ederek sükûnetinizi hiç bozmadan yolunuza devam ediniz. Koşmayınız.

3 — Gaz maskesini takmadan evvel gözlerinizde veya burun, boğazınızda bir tahriş duymuşsanız, maskeyi çıkarmayınız. Bu tahriş az za-

man sonra geçer. Göz yaşı getirici cisimlerin husule getirdikleri tahriş gerçi sıkıcıdır, fakat tehlikesizdir. Bu gibi hallerde gözlerinizi yarı kapayınız. Gözlerinizi sakın oğuşturmayınız.

4 — Eğer yanınızda gaz maskesi bulunmuyorsa, zarurî bir tedbir olmak üzere ağız ve burnunuza ıslak bir bez tutunuz.

5 — Sokakta, evde, çalı çırpılıkta ve eşya üzerinde göreceğiniz yağ kıvamındaki mayi damlacıklarına dikkat ediniz. Aynı suretle su birikintileri üzerinde toplanmış yağ manzaralı lekelere dikkat ediniz. (Bu lekeler mayi halindeki savaş maddelerinden iperit olabilir.)

6 — Etrafta mayi halinde iperit veya başka bir savaş maddesi bulunduğunu tahmin ettiğiniz takdirde derhal - burun, boğaz veya gözlerinizde hiç bir tahriş duymamış olsanız bile - maskenizi takınız.

7 — Harp gazları bulaşmış hiç bir yere dokunmayınız. Bu gibi yerlere meselâ mendil veya eldiven gibi eşyanızı düşürürseniz onları almayıp olduğu yerde bırakınız.

8 — Gazlı mıntakadan çıktıktan sonra cildinize, elbise veya ayakkabılarınızda mayi damlaları bulunup bulunmadığına bakınız. Koklayınız. Ayakkabılarımızın altını kum veya kaldırım taşlarına sürerek iyice temizleyiniz.

9 — Açık cildinizde göreceğiniz herhangi bir mayi damlacığını derhal emdirmek suretiyle alınız. (Bir kâğıda dökülen mürekkebi, etrafa dağıtmadan kurutma kâğıdının ucu ile emdire emdire aldığınız gibi) Kat'iyen **silmeyiniz**. Mayii etrafa yayarak tesir sahasını arttırmış olursunuz. Mayii emdire emdire aldığınız parçaları mümkünse topuğunuzla yerde açacağınız bir çukura gömünüz. Veya mümkünse yakınız.

10 — Cild veya elbisenizin gazlandığını tesbit eder etmez en yakın ilk yardım mevkiine müracaat ediniz.

11 — Eğer civarda ilk yardım mevkii bulamazsanız mümkün olduğu kadar çabuk elbise ve ayakkabılarınızı değiştiriniz. Ve yeniden giyinmeden evvel vücudünüzü temizleyiniz. Mümkünse sıcak duş yapınız.

12 — Gazlanmış veya gazlandığından şüphe ettiğiniz elbiselerinizi açık havaya asınız ve bir kaç gün kendi haline bırakınız. Ve tekrar kullanmadan evvel üzerlerinde gaz kokusu kalıp kalmadığına bakınız. Sıcak su ile yıkanabilecek iç çamaşırlarınızı önce sodalı suda bırakınız. Bu esnada sık sık suyunu değiştiriniz. Sonra sıcak su ile bildiğiniz gibi yıkayınız.

Gaz ve maske hakkında dünya haberleri

Alman gazetelerinde okuduğumuza göre, eylül ayındaki siyasî kriz esnasında İngilizler halka bedava milyonlarca maske dağıtmışlardır. Bedava dağıttığı için, bu maskeleri İngiliz hükûmeti, mümkün olduğu kadar ucuza maletmeğe çalışmış, bunların gözlükleri basit sellon parçasından yapılmış, süzgeçleri değiştirilmez bir şekilde maskeye izole bandla yapıştırılmıştır. Buna rağmen İngiltere hükûmeti bu maksat için 40 milyon Türk lirası kadar para sarfetmiştir. Yine maskeleri ucuza maletmek için ahaliye bunlar hiç bir kutuya veya mahfazaya konulmadan verilmiştir.

Siyasî vaziyet düzeldikten sonra İngiliz gazeteleri ahaliye, kendilerine verilen maskeleri iyi saklamalarını, bunları bozulmıyacak bir tarzda korumalarını tavsiye etmeğe başlamışlardır. Halbuki bir müddet sonra bütün süprüntülüklerde maskelere tesadüf olunmağa başlamıştır. Bu maskeler toplattırılmış, artık tamir kabul etmez bir şekilde bozulduğu meydana çıkmıştır. Bir çok yerlerde çocukların maskelerle oyun oynadığı, bazı ailelerin maske süzgeçlerini söküp çıkararak bunları çay süzgeci olarak kullandığı, evlerde kadınların soğan soyarken maske taktığı hülâsa İngilizlerin halka dağıttıkları maskelerin çok fena bir surette muhafaza edilmekte olduğu, daha doğrusu tamamen ahali tarafından tahrip edildiği meydana çıkmıştır.

Alman gazeteleri diyorlar ki, eğer İngilizler halk maskelerini yaparken bir de mukavva kutu yaparak içine koymuş olsaydılar halk bunları daha dikkatle saklardı. Fakat hiç bir kutusu olmıyan bu maskeleri halk nereye koyacağını şaşırmış ve bunları yukarı yazıda olduğu gibi öteye beriye atmıştır.

Şimdi İngiltere hükûmeti maskeleri toplatmakta ve bunları resmî depolarda saklamak için tertibat almaktadır.

Zehirli gaz ve maskeye dair sorgulara mütehas- sisımızın verdiği cevaplar

Eskişehir, N. L.:

S. I — Kızılayın yeni kataloğu çıktı mı?

C. I — Kızılayın yeni resimli kataloğu henüz çıkmamıştır. Çıkınca mecmuamız vasıtasile bildirilecektir.

S. II — Maskeleri gergin tutmak için bundan evvelki nüshalarda hususî bir tertibattan bahsediyordunuz. Bu tertibatı bizim maske fabrikası yapıyor mu?

C. II — Maske fabrikası bu tertibatı yapabilir. Fakat şimdilik çok istek olmadığı için yapmamaktadır. Sipariş edilirse Kızılay bunu Avrupadan getirebilir. Mamafih bu tertibata muhakkak lüzum yoktur. İçerisine kalın mukavva koyarak maskelerin şeklini bozmamak suretile saklamak daima imkân dahilindedir.

İstanbulda, A. V.:

S. I — Halk maskesi satılmağa başladı mı?

C. I — Halk maskesi bugünlerde satılığa çıkarılmıştır.

Türkiye Kızılay Mecmuası

ANKARA

Partie Française

Articles et nouvelles parus dans ce numéro

- 1— La mort d'Atatürk.
- 2— İsmet İnönü, président de la République Turque
- 3— Éternelle douleur du Croissant Rouge.
- 4— Lutte contre le cancer.
- 5— Dispositions à prendre contre le cancer.
- 6— Madame Curie et les services qu'elle a rendus à l'humanité.
- 7— Florence Niktingale.
- 8— Activité déployée par le représentant du Croissant Rouge à Istanbul au cours de 5 ans.
- 9— Les remerciements de notre société au peuple et au gouvernement au nom des sinistrés de tremblement de terre.
- 10— La portée destructive des gaz derrière le front en cas de guerre.
- 11— Organisation contre les gaz et le danger aérien pour protéger les usines et les établissements industriels.
- 12— Erreurs dans le système appliqué pour le nettoyage des gaz.
- 13— Que faut-il faire pour se protéger contre les gaz.
- 14— Nouvelles mondiales sur les masques et les gaz.
- 15— Renseignements fournis par notre spécialiste aux questions, relatives aux masques et aux gaz intoxicants.

La mort d'Atatürk

Notre éternel Chef Atatürk a expiré jeudi le 10 octobre 1938 mettant en deuil et en affliction le coeur de la nation entière.

İsmet İnönü, Président de la République Turque

İsmet İnönü, grand protecteur de la société du Croissant Rouge, fut élu le 11/11/1938 à l'unanimité de voix, président de la République Turque par suite de la perte douloureuse survenue en la personne de l'éternel Chef Atatürk. Le nouveau président, se fit aimer et admirer dans tout le pays par ses hautes qualités exceptionnelles de grand soldat lors de la grande et pénible lutte engagée sous la géniale initiative du grand Chef Atatürk contre l'envahisseur du pays et il a fait également preuve d'un souplesse d'homme d'état dans la direction des affaires qu'il avait prise au cours des années qui suivirent la grande lutte de l'Indépendance.

Nous adressons avec empressement nos félicitation à la nation entière qui peut s'estimer heureuse d'avoir trouvé en la personne de son nouveau Chef un guide idéal pour la bonne conduite de sa destinée.

Büyük Atamızın kıymetli hatıralarından:

Erkânıharp Yüzbaşı Mustafa Kemal

Büyük Atamızın kıymetli hatıralarından:

Dâhl Başkumandan büyük zafer arifesinde Kocatepede

Büyük Atamızın kıymetli hatıralarından:

Atatürk Mareşal üniformasile

Büyük Atamızın kıymetli hatıralarından:

Ebedî Şef, Genel Kurmay Başkanımız Mareşal Fevzi Çakmak ile birlikte
Ege Manevralarında

Büyük Atamızın kıymetli hatıralarından:

Dört Büyüğümüz harita üzerinde kahraman ordumuzun manevralarını tetkik ediyorlar.

İki Şefimiz başbaşa

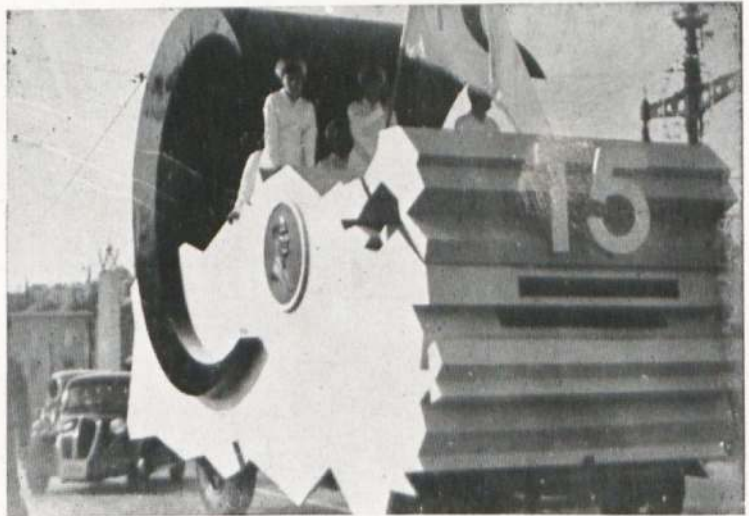
Cemiyetimizin Reisi Dahiliye Vekili, ve Parti
Genel Sekreteri Dr. Refik Saydam

Fotoğraflarla Kızılay haberleri:

Beşiktaş Kızılay Şubemizin yaptığı afişlerden.,

Cumhuriyetin 15 inci yıldönümü münasebetile İstanbul Kızılay mümessilliğimizin yaptığı seyyar bir tablo..

Fotoğraflarla Kızılay haberleri:

Üsküdar Kızılay şubesi Başkanı tarafından verilen söylevden bir intiba..

Üsküdar Kızılay şubemiz idare heyeti ve Kızılay tablosunu canlandıran yavrular

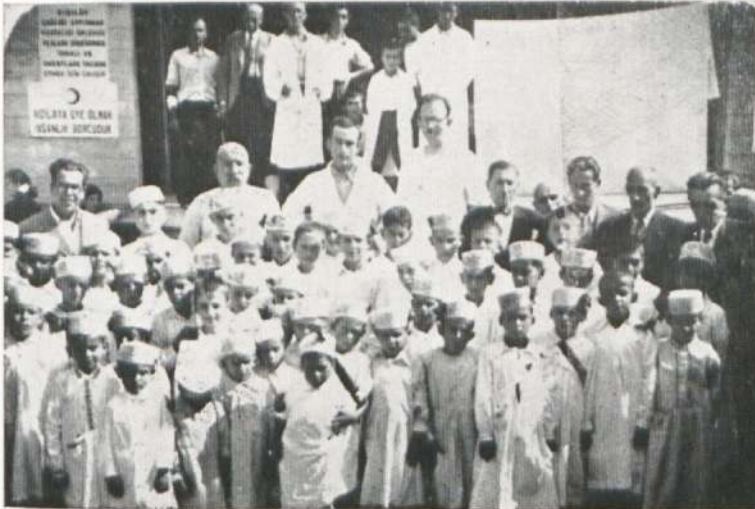
Fotoğraflarla Kızılay haberleri:

Üsküdar şubemiz
tarafından yapı-
lan bir canlı
tablo..

15 inci yıldönümünde Beyoğlu
şubemiz tarafından giydirilen
yavrular..

Üsküdar şubemi-
zin sünnet ettir-
diği çocuklar..

Fotoğraflarla Kızılay haberleri:

Bakırköy şubemiz tarafından
iaşe edilen fa-
kir ilk okul ta-
lebeleri

15 inci yıldönümünde Beyoğlu
şubemiz tarafından giydirilen
çocukların bir kısmı..

Cumhuriyetin 14 üncü yıldönümünde Bakırköy şubesi tarafından
yapılan canlı tablo..

Fotoğraflarla Kızılay haberleri:

15 inci yıldönümünde Beyoğlu şubesinde hazır bulunan idare heyeti..

Beyoğlu Kızılay şubemizin tertip ettiği deniz gezisinden bir intiba..

Beyoğlu şubemizin tertip ettiği çaylı danstan diğerk bir intiba..

Fotoğraflarla Kızılay haberleri:

Beyoğlu şubemizin 1935 yılında Kasımpaşada iâşe ettiğı (500) yavru

İnegöl şubemiz tarafından sünnet ettirilen çocuklar

Beyoğlu Kızılay şubesinin tertip ettiğı çaylı danstan diğcr bir intiba..

Fotoğraflarla Kızılay haberleri:

Akhisar Kızılay şubemiz veznedarı Bay Ali Rıza Benlioğlu oğlunun faaliyetine dair bir intiba..

Akhisar Kızılay haftası intibalarından diğerk bir görünüş..

Fotoğraflarla Kızılay haberleri:

Akhisar : Cumhuriyetin 14 üncü yıldönümünde yapılan canlı tablo

Akhisar : Bayramda Kızılay rozeti dağıtan çocuklar..

Fotoğraflarla Kızılay haberleri:

Kırkağaç şubemizde Kızılay haftası

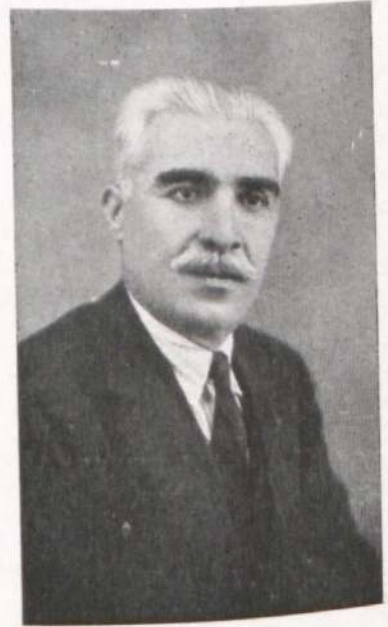

Beyoğlu 938 Kızılay haftası
intibalarından..

Kızılay aza yazma haftasında halkı
tenvir ve irşadatta bulunarak aza
adedinin tezayüdünde ve aza aida-
tının tahsilinde fevkalâde gayret
gösteren Yaylak Karakol Kuman-
danı Başçavuş Mâruf Süer

Fotoğraflarla Kızılay haberleri:

Cemiyetimize karşı mühim hizmetlerde bulunan (DiAmerikan) Tütün
şirketi direktörü Bay İngiliz, Bayan İngiliz ve yavruları ve İzmir
İnhisarlar Baş Müdürü İbrahim Kocabaş.

Fotoğraflarla Kızılay haberleri:

Cemiyetimiz tarafından kendilerine sun'î ayak taktırılan Adapazarından Bayan Hacer, Mihaliçikten Bayan Nazmiye, Bolvadından Mehmet Bakır, ve Beyoğlundan bir kızcağız..

Fotoğraflarla Kızılay haberleri:

Kırkağaç Kızılay şubemiz
idare heyeti

Kırkağaç Kızılay şubemizin tertip
ettiği kır gezisinden bir intiba.

Yer sarsıntısı felâketinden muz-
tarip olan ve cemiyetimiz ta-
rrafından kendilerine para tevzii
suretile yardım yapılan Çiçek-
dağı kazası köylüleri

KIZILAY

Afyonkarahisar Maden Suyu

Kaynağından doğrudan doğruya asri makinelerle çıkarılıp şişelere doldurulmaktadır.

Arsiulusal sergilerde altın madalya ve takdirnameler kazanmıştır. Mide, karaciğer, böbrek ve bağırsak hastalıklarında çok faydalıdır.

Afyonkarahisar Maden Suyu

Maden sularının en lezzetlisi ve en şifalısidir. Hasılâtı Kızılay Cemiyetine aittir.

**Bilûmum Eczane ve
Bakkaliye Mağazaların-
da satılır.**